

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
ÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 3, vidéken 10 fillér.

Külföldi szemle.

Budapest, április 21.

Az olasz hajóraj még nem érkezett vissza Toulonból a hazai vizekre, és az olasz sajtón és a közvéleményen már is bizonyos kijózanodás, mondhatni csalódás vett erőt. Az olaszok természetesen nem vártak oly ujjongó fogadtatást, a lelkesedésnek azt az izzó hőfokát, amilyenben például az oroszoknak volt Toulonban részük; de arra mégis számítottak, hogy a francia nép spontán előzékenységet fog tanusítani, annak jeléül, hogy a régi viszályok feledésbe mentek. Ily eshetőségre számított legalább a napisajtónak jelentékeny része, ha nem is az olasz közvélemény, amely már rég tisztában van azzal, hogy Franciaországban nagyon barátságosan a hangulat Olaszország iránt. Annál jobban meglepődtek azok a körök, akik lírai ömlengéseket és a latin faj testvéri ölelékezését várták Toulonban. De mi történt? A nép lelkesedése helyett a francia bajtársak korrektséget és barátságos fogadtatásban volt részük az olasz tengerészeknek, de ennek a fogadtatásnak is oly hideg és hivatalosszinezete volt. A nagy tömeg, amely egykor ujjongva vállaira emelte az orosz tengerészeket, teljesen távol maradt az olasz tengerészek ünnepélyes fogadtatásától. Ki tudja, szocialista érzelmek, vagy a sovinizmus volt-e az oka e jelenségnek. Még az olasz tengernagyot, aki pedig a király nagybátyja, sem fogadta a szomszédköz-társaság népe, a latin testvéremzet valamely különösebb hódolattal. Pedig az olasz király legközelebbi rokona, aki személyes megjelenésével oly előkelő jelleget adott Olaszország üdvözlésének, méltán melegebb rokonszenvet várhatott volna a franciáktól.

Mi lesz a touloni látogatás következménye, amely tudvalevőleg csak viszonzása a francia hajóraj cagliari látogatásának? Kétségtelen, hogy az eddigi feszültség legalább felsőbb körökben

vesztett erejéből, talán egyengette is a touloni látogatás a kereskedelmi szerződés talaját, sőt meglehet, hogy a francia kormányférfiak most már megbocsátják az olaszoknak, hogy a hármasszövetség egyik alkotó elemét képezik. És ez már mindenestre eredmény. A francia közvélemény még ma is gyanakvó szemmel néz Olaszországra, úgy, mint 1870 előtt. És másrészt a két állam közt annyiszor felmerült konfliktusokat nem lehet egy udvariassági aktsussal elintézni.

Olaszországnak a touloni látogatás alatt alkalma volt összehasonlítani a maga hajóraját a hatalmas francia haditengerészettel és azóta bizonyára még inkább él benne a vágy, hogy flottáját szaporítsa és véderjét fejlessze; a józanul gondolkodó sajtót és a közvéleményt pedig megerősítette abban a meggyőződésben, hogy Olaszországot minden érdeke a hármasszövetséghez való őszinte és tántoríthatatlan ragaszkodásra utalja. És ezért az olaszok mindenestre hálásak lehetnek a franciák iránt.

Franciaországban fanatikus gyűlölettel támadja a klerikális sajtó a Waldeck-Rousseau-kormányt. A klerikális agitáció még folyvást a hadseregtől várja sikereit és legújában magasrangú katonatisztek feléseit kerítette halójába. André hadügyminiszter kérlelhetetlen szigorral lép föl a hadseregben lábra kapott klerikális áramlat ellen és intézkedései épp úgy jellemzik a Waldeck-Rousseau-kormány politikai irányát, mint a jezsuiták állambontó terveit.

A klerikális sajtó el akarja hitetni, hogy a hadügyminiszter belenyúlt a katonatisztek lelki világába és megsértette vallásos érzelmeiket. A Clemenceau által kiadott *Bloc* most ismerteti azokat az intézkedéseket, amelyekkel André hadügyminiszter szükségesekek tartott, hogy az állam tekintélyét a klerikális bujtogatások ellen megvédelmezze. A jezsuita ferditésekkel szemben az igazság a következő: *Sonnet*

századost a Vitreben állomásozó 70-ik gyalogezredtől Toulba helyezték át, mert, mint a *Gaulois* állítja, „*Sonnet* katolikus, misére jár és jezsuita prozelitákat nevel”. Azonkívül azt is állítja ez a nacionalista-kerikális lap, hogy André megbizta a vitrei rendőrbiztost, hogy figyelje meg ezt a tisztet. Egy katonai vizsgálat, amelynél sem a polgárság, sem a rendőrség közreműködését nem vették igénybe, kiderítette, hogy *Sonnet* százados maga köré gyűjtötte legénységét és a helyett, hogy katonai dolgokra oktatta volna ki őket, formális prédikációkat tartott nekik az isten fogalmáról és a vallásos gyakorlatokról.

— A mi tábornokunk és főnökünk, mondotta *Sonnet*, az isten és legszentebb katonai kötelességünk teljesíteni a római egyház követelményeit, misére jární és megünnepelni a husvétot.

Sonnet százados felettes parancsnoka megállapította, hogy *Sonnet* túllépte feladatát, amennyiben rákényszerítette a legénységet, hogy oly nézeteket meghallgasson, amelyekkel polemiába keveredni a fegyelmi szabályok szerint tilos is, lehetetlen is. Ez okból történt *Sonnet* kapitány áthelyeztetése.

A második eset *Gigord* tüzérszázadosra vonatkozik, aki Chalons sur Marneban volt állomáson. Ez a tiszt tagja a paulai Szent-Vince-egyesületnek. A katonai tekintélyek által vezetett vizsgálat befejezése után André hadügyminiszter maga elé citálta *Gigord* századost. *Gigord* beismerte, hogy aktiv tagja a nevezett egyesületnek és mint ilyen érintkezésbe lépett munkás-családokkal és köztük nacionalista röpiratokat osztott szét, amelyek élesen támadják a köztársaság kormányát és parlamentjét. *Gigord* mindezt beismerte és minthogy a tiszt bocsánatát esedezett, a hadügyminiszter csak azzal büntette meg, hogy áthelyezte más városba. A *Gaulois* és a vele hasonló lapok a sok hazudozón felül gyártottak egy körlevelet is, amelyet a hadügyminiszternek

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

34

Göttfersen Zelma a hölgyoszlop élén lekapta kebléről a piros-fehér-zöld szalagot és lengette a magyar foglyok felé. Kitzüült arcával napkeletnek fordulva, honnan a felkelő nap sugaraiban a magyar foglyok sötét sorsának veszes fénye látszott, mintegy dacolva azzal a mesterkélte fényvel, amely háta mellett volt és mintegy magára öltve mindazt a fényt, amelylyel a szabadsághősök lelkében a visszaemlékezés felragyogott.

— Látod, látod Lévy Rozálit! — szölitotta meg Bacó Galambodit — visszaszállott ismét köznök, lehozva angyaltársait...

Radniszky őrnagy jelent meg az egyik ajtóban, a másikban Djerbulesku.

Lévy Rozália pillanatra ismét visszatért! — sóhajtott önmagának Radniszky.

— Megbolondult ez a fruska s ezek az aszszonyok — tűnődött Djerbulesku.

De a jelenettől mind a ketten mintegy megkövülten vártak valamit. E várakozásban tekintették pillanatra összevillant. Djerbulesku tekintete mintha gunyos és gyanúsító lett volna, Radniszky tekintete határozottan megvető volt.

A vas-szobor romján a cine mintye.

A forradalmi dal ereje folyton nőtt, mint az áradat. A rab magyarok nem látták már semmit, lelküket betöltötte a forradalom emlékezetének édes káprázata. Nem látták az őrség megkettőztetését, nem hallották a trombita-jelt, mely a ka-

tonaságot is segélyre hívta fel. Csak a tiz fiatal sugárzó hölgyet látták ott az aranyozott erkélyen csak azt hallották, amint az olmtüzi erdők és a távoli havasok visszhangja egybefonja a dalban a bécsi forradalom növénykeinek és a magyar szabadságharc martírjainak érzését, szolozsmát alkotva belőle a legfényesebb eszménynek, a szabadságnak.

Bent a nagyteremben folyt a kotilion tovább. Az erkélyen történtek mégis többeket kiesaltak. Maga a háziur, Göttfersen Heinrich is megjelent.

Pár pillanat alatt felfogta a helyzetet, a rémület, hogy a botrány szétugratja a társaságot és családjára a forradalommal való rokonszenvezés vádját veti, gyorsan határozni készlette. Visszaküldte nyomába jött nejét, hogy a kotiliont befejezve a társaságot a buffetterembe terelje át, azután Zelma felé rohant és csaknem erőszakkal szétbontotta az egybefonódott hölgyeket, parancsoló hangon követelve, hogy — kérem tessék a terembe visszamenni.

Djerbulesku is segített neki, egy pár hölgyet bevezetett. Radniszky is bement hirtelen és befejezte a kotiliont.

Azután az urak ismét visszajöttek. Az erkélyen már csak Göttfersen Zelma és hat fiatal asszony állott. Az összefüggés az erkélyen álló társaság és a magyar foglyok között megszakadni látszott. A dal hirtelen megszűnt. A fegyveres örök megrohanták a többnyire megláncolt magyar foglyokat. A rohamra a forradalmi dal újra lángra gyült.

— Üssétek agyon a veszett kutyákat — ordította a börtönöröknek Göttfersen Heinrich.

— Beléjük kell lövetni — kiáltott Djerbulesku.

— Az olmtüzi vár parancsnoka én vagyok — szölt Djerbulesku elé lépve Radniszky — fogadatlan prókátorok feleslegesek.

— Ön parancsnok ha... ha... ha... gu-

nyolódott Djerbulesku — szép parancsnok, aki még neje különködéseinek sem tud parancsolni...

Radniszky fenyegető mozdulatot tett:

— Hol látja ön a különködést?

— A barátnék megválasztásában. Láthatja, mily kis forgószél kell, hogy felkavarodjék a szemét.

— Tolakodásáért és izetlen megjegyzéséért majd számolni fog — mondta fagyosan Radniszky. Azután otthagya Djerbuleskut. A terem felé haladtában Göttfersen Zelma suttogását vélte hallani!

— Köszönöm... Köszönöm... A teremben pár tisztársával beszélt, azután felkötve kardját, gyorsan eltávozott.

A kiáltásoktól vérszemét kapott börtönörök most már határozottan visszanyomni, leszorítani akarták a bástyáról a foglyokat. Gorombán kiabáltak rájuk, hogy ne énekeljenek. A kiabálást szitkolódás, a szitkolódást heves ütlegeles váltotta fel. A magyar foglyok merőn, mint egy sziklafal állottak a csapásoknak. Egy altiszt a puskatásával Bacó felé szuhított.

— Hozzám ne érj — ordított Bacó, — mert szétzúzlak azonnal, mint egy veszett ebet.

Az altiszt fejére sujtott. Bacó kifogta a csapást a másik pillanatban bilincselve úgy bökte mellbe az altisztet, hogy az eltántorodva elesett. Bacó karján a bilincs elszakadt. Szabaddá lett kezével kivette a leütött ör tölténytáskájából a bilincsek kulcsát s gyorsan kezdte oldani társainak bilincseit. A megszabadult foglyok kezökbe szorítva bilincseiket, annak vasával kezdték verni az öröket. Azok támadtak és védekeztek. Kardok, puskatúsok sűrű csatogása nyomán vértől elázott arccal hullottak foglyok, örök vegyesen alá. Hanem a sápadt magyar foglyok arca mintha átváltozott volna.

(Folytatása következik.)

tulajdonitanak. Azt mondják ezek a lapok, hogy helyőrségi városok rendőrbiztosait felszólította a hadügyminiszter, hogy feleljenek a következő kérdésekre: Jár X. százados feleségével a misére? Jár X. százados a felesége nélkül is misére? *André* hadügyminiszter kijelentette, hogy ily körlevelet sohasem bocsátott ki és egyáltalában sohasem érdekelte a katonatisztek vallásos ügye. A hamisítás épp oly világos, mint a cél, melyet szolgálnia kellett volna.

Portugáliában az állam és egyház közt, a polgári és egyházi hatóságok közt felmerült konfliktus kulturharca élesedett ki. Az a kormányrendelet, amely az egyházi kongregációk elnyomását kívánja, igen éles rendszabály, amelyet a király ismert liberális érzelmel dacára sem vartak. Az a válasz ugyanis, amelyet Károly király a lisszaboni érsek vezetésével megjelent klerikális küldöttségnek adott, liberális körökben nagy elkedvetlenedést okozott. A király azt mondta, hogy még egyszer kormánya elé terjeszti az ügyet és neki, mint oly állam királyának, amelyben a katolikus vallás állami vallás, meg kell hallgatnia a küldöttség kívánságait. A királynak ez a válasza teljesen megfelelt az alkotmányoknak. Mindazonáltal gyöngeséget és határozatlanságot vetettek a kormánynak, sőt a királynak is szemére és a nép tiltakozó gyűléseket tartott, amelyek sok helyütt zavargásokká fajultak. Sőt egy gonosz kéz dinamitbombát rakott egy jezsuita kolostor kapuja elé. Szerencsére valaki észrevette az égő kanócot és a katasztrófának ezzel elejét vette. A kormány, amely talán antiklerikális zavargásoktól tartott, attól kezdve mindenféle antiklerikális gyűlést betiltott. Ez a tilalom még inkább elkeserítette a kedélyeket. Ehhez hozzájárult a nunciussal kitört konfliktus is. A kormánykörök, most már újabb zavargásoktól tartva, elhatározták, hogy határozotlan lépnek föl a klerikálisok ellen, akiket kétség-telenül készen talál ez az eljárás.

BELFÖLD.

Új bányatörvény. A pénzügyminisztériumban már elkészültek az új bányatörvény tervezetével és azt véleményezés végett átküldték az igazságügyminisztériumnak is. A javaslat, több fejezetre oszlik és organikus egész képez, mely a legkisebb részletekig felöleli az utóbbi években szerzett tapasztalatokat. A tervezet külön szabályozza a társulások ügyét is.

Választások előtt. A doroghi választókerület szabadalvú pártjának szűzbusz tagból álló küldöttsége gyűlt ma egybe a Hungária-szállóban, hogy *Sacelláry* Györgynek a kerület képviselőjelöltségét felajánlja. *Sacelláry*-t a küldöttség nevében *Sütő Mihály* nagysápi földesgazda üdvözölte, mire *Sacelláry* György köszönetet mondott a bizalomért és kijelentette, hogy a jelöltséget el fogadja. A küldöttség ezután a szálló éttermében lakomához ült, melyben számos felköszöntő hangzott el. Felköszöntőket mondatk *Reviczky* Győző esztergomi járási szolgabíró és *Sacelláry* Mihály miniszteri osztálytanácsos *Szöll Kálmán* miniszterelnökre, *Bárfay* Géza, az esztergomi *Szabadság* szerkesztője, *Reviczky* Győzőre, *Bokros József* *Sacelláry* Györgyre, *Sacelláry* György *Szöll Kálmán* miniszterelnökre és kormányára, azonkívül *Gerenday* György, *Fürdői* Károly, *Eggenhoffer* Ernő stb. *Reviczky* Győző indítványára, a küldöttség a következő táviratot intézte *Szöll Kálmán* miniszterelnöknek:

Nagyméltóságod politikai hitvallásának tanterítástan hívei, a primári vármegye doroghi kerületének szabadalvú választói *Sacelláry* Györgynek képviselői váló jelölésére a mai napon nagy lelkesedéssel egybegyűlvél, azon szilárd meggyőződésben, hogy jelöltünk Nagyméltóságod politikai törekvésének, amely hazánkban a monarchiában vezetés szerepét biztosított s a kultur-nemzetek tiszteletét kívánja, feltétlen híve, őt a jelöltség elogadására felhívunk, aki azt el is fogadja. Engedje meg Nagyméltóságod, hogy ezen első politikai lépésünk alkalmából tiszteletteljesen üdvözöljük és legbensőbb ragaszkodásunknak és bizalmunknak kifejezést adhassunk. A doroghi választókerület küldöttsége.

Reviczky Győző indítványára távirati üdvözlötet intéztek *Horváth* Béla esztergomgyeji főispánhoz is. Szolnokról táviratozzák: A szolnoki választókerület szabadalvú pártja mai napon *Polya* Béla elnöklele alatt tartott népes közgyűlésében *Kiss* Ferenc mostani képviselőjét újból jelölte. *Kiss* Ferenc tetszéssel fogadott beszédet tartott, mire *Szöll Kálmán* miniszterelnökhez a következő táviratot intézték:

Tisztelettel bejelentjük, hogy a Szolnok-kerületi

letti szabadalvópárt mai napon tartott igen népes és emelkedett hangulatú közgyűlésében Nagyméltóságod, mint a párt vezére iránt érzelt ragaszkodásának és bizalmának nyilvánítása mellett eddigi képviselőnk, *Kiss* Ferencet, nagy lelkesedéssel egyhangúlag újra képviselővé jelöltük. *Polya* Béla pártelnök.

A marosvásárhelyi véres választás. *Marosvásárhelyről* jelentik a *Politikai Értesítő*nek: A marosvásárhelyi véres választási ügyben *Darkó* János városi tisztviselő, a fegyelmi bíróságnak e napokban fogja tisztviselői véleményét előterjeszteni, amelyben valószínűleg a fegyelmi eljárás beszüntetését fogja ajánlani a fegyelmi bíróságnak.

Oláh zsinat. Nagyszomból táviratozzák, hogy az erdélyi görög-keleti főegyházmegye zsinatát ma nyitotta meg *Melaniu* metropolita. A zsinat, amelyet istentisztelet előzött meg, megválasztotta az elnökséget és a bizottságokat, azután előterjesztették a metropolita konzisztórium javaslatait. A zsinaton 43 képviselő volt jelen.

Az ügyvédek sérelmei.

— A Budapesti Ügyvédi Kamara közgyűlése. —

Budapest, április 21.

A Budapesti Ügyvédi Kamara ma délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott hogy megvitassa annak a feliratrak szövegét, amelyet az igazságügyminiszterhez intéztek a polgári perrendtartás sérelmes rendelkezéseinek orvoslását kérve. Mintegy száz ügyvéd jött össze, akik hivatásukhoz méltó komolysággal és higgadsággal tárgyalták a rájuk nézve nagyfajosságú ügyet.

Dr. Győry Elek kamarai elnök megnyitva a közgyűlést, megjegyezte, hogy a tárgy sürgős voltára való tekintettel a lehető leggyorsabban hívta össze a mai napra a rendkívüli közgyűlést. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Enyiczkey* Gábor és *Wolf* Vilmos ügyvédek kérte fel, azután átadta a szót *Dr. Papp* Józsefnek, mint a polgári perrendtartás tervezetének megbíráására kiküldött bizottság előadójának.

Dr. Papp József előadó bevezető beszédében megemlítette hogy a magyar jogszátság 30 évi küzdelmeire visszatérve, az ügyvédséget mindig a közszabadság és a jogszerep iránti lelkesedés vezette. Az ügyvédi kar mindig kötelességének tartotta, hogy a jogkereső közönséget érítő reformterjesztésekkel behatárolja a jogszerepét. Az idő rövid volta miatt most csakis a tervezetnek az ügyvédséget érítő részét teszi bírálat tárgyává. Az ügyvédség kérdését a javaslat nem oldotta meg úgy, ahogy ezt az ügyvédség szempontja megkívánja. (Helyeslés.) Mindazonáltal nem különleges ügyvédi érdekből, hanem a jogszolgáltatás általános érdekei szempontjából teszi meg bírálatát.

Előadó ezután felsorolta a törvényjavaslat tervezetének az ügyvédségre sérelmes intézkedéseit. Ezek között első sorban az ügyvédi kénszer kiterjesztését kívánja, különösen a telebezési eljárásban, a váltóperekben, a házassági és statusperekben. Sérelmesnek tartja a törvényjavaslat-tervezet 95. §-ának 2. bekezdését, amely szerint a kereskedő és iparossegéd főnöke helyett peres ügyekben eljárhat. Az ügyvéd állását a meghatalmazott állásától elkülönítendőnek tartja. Az ügyvédt a jog védelmében gátolnia meg, ha a bíró pervezetési joga oly mérvben terjesztetnek ki, mint ezt a tervezet kontemplálja, hogy t. i. políciális hatáskörrel ruháztatnak fel. Szembe állítja az előadó a büntetőperrendtartás idevonatkozó intézkedéseit, hogy a büntető bíróságok sem bírnak oly joggal, mint amilyennel a törvényjavaslat a polgári bírót felruházni akarja.

Perhorreszkálja az előadó, hogy a javaslat szerint a bíró az ügyvédtől hol bíróság, hol pedig a fél kérelme nélkül is kárterítésben marasztalhatja el, ha két egybehangzó ítélet ellen felülvizsgálattal él, ha alaptalan tanakra hivatkozik, sőt akkor is, ha ez irányban a felet terheli a vétkesség. A Kuria XI. számú döntvényére nézve kívánja az előadó, hogy a törvényjavaslatban expressis verbis kimondassék, hogy a tanúk és szakértők díjjáért csupán a fél maga felel s nem az ügyvéd.

Kívánja, hogy az ügyvéd részére kiállított meghatalmazásnak akkor is legyen bizonyító ereje, ha ezt egyedül a fél maga írta s a tanúk nem látamozták. Ellenzi a meghatalmazások korlátozását, a peres pénz vagy dolog tekintetében. A fél nem kötelezhető arra, hogy nyomozó eljárást folytasson annak kiderítésére, vajjon az ellenfél ügyvédje korlátolt vagy korlátlan meghatalmazással bír-e? Bírálat tárgyává teszi az előadó aztán a fizetési meghagyásos eljárást s különösen a törvényjavaslat-tervezet 635. §-át mellőzni kívánja. Továbbra is fenntartandónak tartja a könyvvizsgáló illetékességét és az 1868. LIV. t. c. 35. §. 2. bekezdését. Kívánja, hogy a perrendtartással egyidejűleg egy ügyvédi költsegtörvény léptetessék életbe s törvényileg biztosítsassék az ügyvédek díjjai és költségei tekintetében a visszatartási és törvényes zálogjog a nála beolty pénzek és értékek.

„Azt látjuk a tervezetből — ugymond az előadó — hogy a miniszter az ügyvédi hivatás lényegét félreismerte. Az ügyvédt úgy állította oda, mint aki az igazságszolgáltatáson bizonyos tekintetben csak nyúg, akinek hatáskörét megszorítani, s a bíróság rendőri hatalma alá vetni az igazságszolgáltatás érdekében áll, holott az ügyvédi függetlenség a jog leg-

főbb biztosítéka. A miniszter által közzétett polgári perrendtartás tervezete a szomorú visszaesés irányának előjele. Kötelességünk ez ellen a közszabadság érdekében, de anyagi érdekeink megóvása érdekében is tiltakoznunk!”

Lelekes ajánzás és taps fogadta az előadó ismeretetését, mire az előadó felolvasta a máramaros-szigeti ügyvédi kamarának átiratát, amelyben ez lelkesedéssel oszlatkozik az ország első ügyvédi kamarájának mozgalmahoz.

Győry Elek elnök indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az előadói tervezetet az ország összes ügyvédi kamaráinak megküldi. (Eljenzés.)

Az előadói tervezethez előbb *Enyiczkey* Gábor szólott. Indítványozta, hogy a közgyűlés a törvényjavaslat 24. §-a, vagyis a kereskedelmi könyvvizelő helyi illetékesség kérdésében ezáltal még ne nyilatkozzék s ehhez képest a választmányi véleményes jelentés XII. fejezetét mellőzze. Ha ez el nem fogadtatnék, akkor a XII. fejezet 2-ik bekezdéséhez módosítást a nál.

Elnök kijelenti, hogy *Enyiczkey* indítványát nem az általános, hanem a részletes vita keretében tartozik s ott fogja majd szavazás alá bocsátani.

Papp József előadó ellenzi *Enyiczkey* mindkét indítványát.

Dr. Pollitzer Gusztáv indítványozza, hogy iparosok és kereskedők bevonásával országos mozgalom indíttassék, s e célból egy 30 tagú szervező bizottság választassék.

Elnök: Ez nem tartozik a kamara hatásköréhez, nem különösen a mai közgyűlés napirendjéhez. Ezért az indítványt nem is bocsátja szavazás alá.

Dr. Szende Sándor indítványozza, hogy az ügyvédi kamara a járásbírók hatáskörének túlzott kiterjesztése ellen állást foglaljon.

Dr. Papp József előadó: Ezen kérdés megvitatása a tervezet egészének tárgyalásához tartozik. Erre indítványozó visszavonta indítványát.

Rácz Géza s *Dr. Schuler* Géza hozzászólásai után a közgyűlés az előadói tervezetet általánosságban, egyhangúlag elfogadta.

A tervezet tartalmának lényege bennfoglaltatik az előadó beszédében s ezért abból csak a bevezető részt közöljük amint itt következik:

Azt látjuk a tervezetből, hogy Nagyméltóságod az ügyvédi hivatás lényegét félreismerte. Az ügyvédt úgy állította oda, mint aki az igazságszolgáltatáson bizonyos tekintetben csak nyúg, akinek hatáskörét ennélgyva megszorítani az igazságszolgáltatás és a jogkereső közönség érdekében áll. Az ügyvédt a bíróság rendőri hatalmának járma alá hajtja és ellentétbe állítja az ügyvédt saját felének érdekeivel; megátadja azt, ami az ügyvédeknek, a jó igazságszolgáltatásnak, a jogállamnak legfőbb kincse: az ügyvédi függetlenséget. Az ügyvéd — ezen perrendtartás szerint — midőn jogot véd, minduntalan abba a helyzetbe kerül, hogy választania kell a közöl, hogy saját személyi védje-e meg a törvénynek és a bíróságnak ez ellen irányuló intézkedéseivel szemben, avagy függetlenül és rettenthetetlenül tegye meg mindazt, ha szükséges, a bírósággal szemben és a bíróság ellenére is, amit a jogvédelem és az igazság kiderítése érdekében szükségesnek tart.

A magyar ügyvédi kar hivatását nehéz viszonyok között is teljesítette s habár lassankint, de lépésről-lépésre sikerült neki az ügyvédi függetlenség kivívásának terén előre haladnia. A Nagyméltóságod által közzétett polgári perrendtartás tervezete a szomorú visszaesés irányának előjele. Kötelességünk ez ellen a közszabadság érdekében már az első pillanatban állást foglalni. Ez vezérelt bennünket első sorban.

Övünk anyagi érdekeinket is, mert a függetlenségnek, mint másnak, ugy az ügyvédnél is, egyik alapfeltétele a megfelelő anyagi helyzet is. Ezen a ponton is erősen támadja meg létünket és függetlenségünket a javaslat. S ez részünkről nem önzés a jogkereső közönség hátrányára, hanem jogos követelés ugy a magunk, mint a nagyközönség jól felfogott érdekében. Az magyar ügyvédi kar soha sem vezette jogtalan önzés, számos jelét adta áldozatkészségének. A magyar ügyvéd nemcsak a közéletben, hanem saját hivatásának gyakorlása terén is temérdek munkát végez díjtalanul s teszi ezt anélkül, hogy ezért bármiézer zugolódott volna. A törvényjavaslat ezt a terhet épp ugy meghagyja az ügyvédi karon, mint ahogy eddig volt. Nem zugolódunk miatta. Szívesen teszünk jót azzal a tehetetlennel, aki nem képes munkánkat megfizetni, de ha a törvény a mi védelmünkbe utasítja a szegényeket, ugy védelmet kívánunk mi is a törvénytől a magunk részére. Kívánjuk a magunk részére munkánknak anyagi és erkölcsi jutalmát.

A részletes vita során több, a felirat-tervezet lényegét nem érintő indítvány merült föl, de a közgyűlés túlnyomó többsége az eredeti szöveget elfogadta. Ezzel a napirend első pontját letárgyalták. A második pontját — a választmányi véleményes jelentése a fizetésbeszűntetésről és esodőn kívüli egyezségről s a esodőrtörvény módosításáról — a jövő vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó folytatódó közgyűlésre tűzték ki.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 15-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Budapest, április 21.

— **Személyi hírek.** Az angol trónörökös és neje az *Ophir* hajóval Szingapurbába érkezett. — *Túrr István* tábornok tegnap Budapestre érkezett. — *Dr. Korányi Frigyes* egyetemi tanár, aki betegsége helyreállítása végett huzamosabb ideig Meránban időzött, ma visszerkezett a fővárosba.

— **Az udvar Budapestén.** A király ma reggel 8 órakor *Gizella és Mária Valéria* főhercegnők kíséretében megjelent a Szent-István kápolnában, s az oratóriumban foglalva helyet csendes misét hallgatott, amelyet *Kanter* Károly apát, udvari plébános mondott. Mise után ő felsége visszavonult termeibe. — *Gizella és Valéria* főhercegnőzök 11 órakor zárt udvari hintókon az udvaröblyeg és grófi *Cappy* őrnagy szolgálattalre besotott tiszti kíséretében nagyobb sétakocsikázást tettek a budai oldalon. Kihajlajtak a zugligeti utra onnan pedig visszatérve a Margitszigetre. Itt rövid sétát téve 12 órakor tértek vissza a királyi palotába.

— **A miniszter köszönete.** A m. kir. belügy-miniszter április 1-jén kelt átiratában megkereste a közoktatásügyi minisztert, hogy dr. *Darvai Mária* középiskolai igazgatónak, ki a múlt évi pársi összehasonlító történelmi kongresszuson tartott előadása által a magyar történelmi álláspontnak és a magyar állameszmének a román részről jövő támadásokkal szemben való megvédése körül igen hasznos szolgáltatott, elismerését és köszönetét nyilvánítsa. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter dr. *Darvai Mária*ot erről április 12-én kelt leiratában értesítette.

— **A braganzai herceg balesete.** Ferenc József braganzai herceget, a debreceni Vilmos huszárezred hadnagyát komoly veszedelem fenyegette a napokban Debrecenben. A herceg, aki újabban szenvedélyes híve az automobil-sportnak, automobiljával éppen akkor ért a kis vasút smpárjához, amikor a vonat közeledett. A herceg, aki egyedül ült az automobilon, hirtelen fordulni akart. Az összekötőzést is kerülte így, kocsija azonban neki vágódott a faszornak, úgy, hogy az első tengely eltört. A herceg még az ütközés előtt kiugrott az automobilból és egy bérkocsira ülve, távozott a kivánsiak nagy tömege előtt.

— **Báró D'Estournelles Budapestén.** Báró *D'Estournelles*, aki holnap hétfőn délután fél 6 órakor tartja meg felolvasását az Akadémiában, jelenleg Eberhardon gróf *Apponyi Albert* vendége, akinél az alkalomból nagyobb társaság volt hivatalos. A kiváló felolvasó vendég holnap délután két órakor érkezik Budapestre *Apponyi Albert* gróffal, az interparlamentaris magyar csoport elnökével. A holnapi felolvasás iránt az előkelő társaság körében oly nagy az érdeklődés, hogy a felolvasó aktus a magyar vendégszeretnek és az ideális dolgok iránt való lelkesedésnek igazi ünnepe lesz.

— **Estély a Park Clubban.** Gróf *Szapáry Pál* a Park Club elnöke május 3-ikán este 10 órakor estélyt ad az udvar és az előkelő társaság itt időzés alkalmából. Az estélyen az arisztokrácia nagy számban fog megjelenni és számosan az udvar köréből is.

— **Egy iskola ünnepe.** *Tordáról* írják: Tordán e hó 18-án szép iskola-avató ünnepélyt tartottak. Az ev. ref. iskolát ez évben vette át az állam és most avatták fel. Az ünnepély kezdeményezője és vezetője az iskola gondnoksága volt. élén *Lovassy Andor* vármegyei főjegyzővel. A szépen felszerelt iskolai terembe sok tanító jött el és nagy közönség volt jelen. A gyermekek éneke után *Lovassy Andor* gondnoksági elnök mondott szép beszédet, amelyet lelkesedéssel fogadtak. Ezután *Füzi Sándor* evang. református lelkész mondott gyönyörű imát, melyet Kovács Lajos katolikus esperes-plébános felszentelő imája követte. Az iskola történetét *Böloni István* igazgató olvasta fel, ezután a tanfelügyelő nevében *Mikler Sándor* beszélt a tanítószolgálat hívatásáról. Ezután a tanítók gyűlése következett, amelyen *Bartha Géza* székelyföldvári tanítónak az Emkeképviseletében Kovács Lajos esperes plébános átadta a Gyertyánfnyalappól nyert jutalmát. A gyűlést követő társasádban *Lovassy Andor* a királyra, *Mikler Sándor* *Wlassics* Gyula miniszterre mondott pohárköszöntőt. *Wlassics* miniszternek a következő táviratot küldték:

Az ó-tordai állami fiúiskola elavatási ünnepélyén és körüli gyűlésén jelenlevők nagyméltóságodát üdvözölve, hazafias munkálkodására áldást és sikert kívánunk. *Lovassy Andor* gondnoksági elnök.

— **Tea-termelés hazánkban.** Már megérkeztek Keszthelyre azok a tea- és gyapotültetvények, melyeket *Darányi főldmivvelésügyi miniszter* a végett küldött, hogy azokkal honosítási kísérleteket tegyenek. A 24 darab kankazusi tea-bokrot a gazdasági tanintézet szőlőjének északi szelektől védett és délnyugoti lejtőjűs táblájára ültették ki oly tájon, ahol a füge évről-évre takaratlanul sem fagy ki. *Dr. Lovassy Sándor* gazdasági intézeti tanár véleménye szerint Fiumén kívül hazánkban csupán a Balaton vidékén lehet sikeres a tea-termelés. Ezt igazolja az is, hogy egy pálmaliom Keszthelyen takaratlanul telet s évről-évre virágzik és hogy a Cédus-fáknak *deodora* fajai s

egyéb kényes növény a tanintézet botanikus kertjében az utolsó kemény telet is kiállotta takaratlanul. *Lovassy* azt hiszi, hogy a teák is ki fognak telelni, de hogy a termés minő lesz, azt csak a tapasztalat fogja megmutatni.

— **Merénylet egy primadonna ellen.** *Bécsben* a Carltheater primadonnája *Günther-Fischer* asszony ellen merényletet követelt el tegnapelőtt egy elméjében megháborodott nő. Délután öt óra tájt megjelent a művésznő Czernin-gassei lakásán egy elegánsan öltözött ételesebb hölgy és azt mondta a szobaleánynak, hogy beszélni óhajt urnőjével. A szobaleány megmondta neki, hogy *Güntherné* most nem fogad senkit, mert azonnal színházba kell mennie és különben sem szabad sokat beszélnie, mert este premierje van, amelyen nagy szerepet kell végigénekelnie.

Az idegen nő azonban nem tágitott, ismételtén előadta kérését s miután biztosította a szobalányt, hogy csak pár szót akar beszélni urnőjével, a szobaleány bejelentette a művésznő logatára.

Az ismeretlen asszony a művésznő láttára rendkívül izgatott lett. Zsebéből hirtelen előrántott egy fotográfát és a művésznő elé tartotta:

— Ismeri-e ezt a férfit? — kérdezte izgatottan a művésznőtől.

— Se ezt a férfit se ehhez hasonlót soha életemben nem láttam, — válaszolt nyugodtan *Güntherné*. Ebben a pillanatban az idegen asszony felugrott és magából kikelve ordította:

— Csak valjia be, hogy ismeri! Husz évig életemmel a férfival boldogán és most ön el akarja lölem rabolni férjemet? Valjia be — vagy lövök.

És még mielőtt a művésznő megakadályozhatta volna, egy revolvert rántott elő és rázúgogta a művésznőre. *Güntherné* halálra rémülve futott be a szomszéd szobába és segítségért kiabált. Az idegen asszony pedig meghalva a családbeliek lépteit, az általános zavarban elmenekült. A művésznő pedig hamar magához tért izgatottságából és a premiéren senki sem vette rajta észre, hogy egy negyed órával előbb kicsoda izgalmaik állt ki.

— **Az apadó Duna.** A Duna a földmivvelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint tegnap óta Eresig apadóban van egész Scharhdingtől. Innen lefelé gyenge még az emelkedés, de pár nap múlva mindennél normális lesz a vízmagasság. Budapestnél a Duna tegnap óta 21 centiméterrel apadt s mai magassága 475 centiméter. — Megemlítjük e helyen, hogy a Duna melléktölgyei is majd mind lassan apadni kezdenek.

— **Uj hidak.** Még el sem készült egészen az új vashid. Hódmezővásárhely és Szeged között, máris megkezdtek Szentes és Csongrád közt egy új Tisza-hid építést, melynek munkálatai két évig fognak tartani. Az új vashid éppen úgy, mint az a győri, vasuti és közúti forgalomra készül. A nagy a földi tranverzális műút forgalmát ezen a hidon keresztül vezetik a Duna-Tisza közre. A közel jövőben még két nagyobb számbú hidépítés valósul meg. Az egyik a Maros áthidalása Arad és Újvárad közt, a másik a baja-báttaszéki Duna-hid, mely évtizedek óta foglalkoztatja a Dunántul és az Alföld érdekeltiségét.

— **Becsületsértés-e a Krivány-jelző?** Az aradi kir. törvényszék felelbitvili tanácsa — azt lehetne mondani: elvi döntésnek — ítéletet hozott tegnap ebben a kérdésben. A jelzőt *Szuchy Pál* ágrisi építőmester használta *Gröss Pál* ágrisi kereskedő ellen, a kivel közös pincét tartott s akit a borok megdezmálásával vádolt. *Szuchy Grósz Krivány-fajtának* nevezte és azt mondta, hogy számadásait *Krivány-módra* készíti. Ezt *Gröss* becsületsértésnek vette s az ő ítéletének alapján a borosjenői járásbírószék *Szuchy* rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt egy heti fogháza és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az aradi törvényszék, mint a felelbitvili bíróság, ezt az ítéletet az enyhítő körülmények figyelembe vételével, (miután a felek kibékültek) leszállította: a rágalmazásért ötven korona a becsületsértésért 20 korona pénzbüntetésre. A felek megnyugodtak ebben s ez volt az első döntés arra nézve, hogy a Krivány szó becsületsértés.

— **Házasság.** *Dr. László Lázár* május 7-ikén tartja esküvőjét *Weiss Berta* kisasszonnyal a besztercebányai íz. templomban.

— **Véres haro egy kuttál.** *Orahovicza* horvát községben egy közös kuttból meríti a falu népe az ivóvizet. A kut Czetvánovics házánál van, aki eddig mindenkinek megengedte hogy a szükséges vizet a kuttból merítse. Legutóbb azonban egyik szomszédjával összesszólalkozott és a mikor annak eselédleánya vizért jött, azt elzavarta a kuttól. Erre nagy perpatvar és nagy esődület támadt és csakhamar két tábor állott egymással szemben; először csak kövekkel dobálóztak egymásra, majd puskalövészekre került a sor. Formális ütközet támadt melyben maga a gazda, *Czetvánovics* elesett, hatan pedig megsbesültek, kettő közülök súlyosan; egy fiu a halállal vívdók.

— **Az áprilisi villám áldozatal.** *Szereb-Csanádon*, mint lapunknak írják, a napokban óriási vihar dühöngött. Háromnegyed hatkor *Viasity Vince* házába be-

ütött a villám, amitől az egész ház lángba borult. A házban *Viasity* felesége tartózkodott éppen akkor két gyermekével és az egyik három éves leánykát a villám megölte. A másik gyermeket is megcsapta a villám, hogy azonnal összeesett. Az anyának szerencsére nem esett baja. A megrémült anya segélykiáltásaira oda-futott a falu népe és a tüzet eloltották. A fiúcskát sikerült életre hozni, de életben maradásához nincs remény.

— **Nazarénus hadkötelesek.** A szegedi kerületi bírón igazgatója, *Vajna Károly* ezelőtt még két esztendővel nagyfontosságú fölteresztést küldött az igazságügyminiszternek, mint fölterest hatóságának, a nazarénus rabok sorsáról és a fegyverfogást megtagadó hadkötelesek dolgairól. Tudvalevő, hogy a fegyver nem fogó nazarénusokat nehéz börtönbüntetésekkel sújtja a katonai bíróság. Jelenleg is harmincnégy ilyen nazarénus hadköteles van a csillagbörtönben, ahol különféle iparmunkával foglalkoztatják őket. A nazarénusok, ha a rászabott büntetést elüti, ismét kaszányába viszik hogy fegyvert adjanak a kezébe. A nazarénus ismét megtagadja a katonai engedelmességet és megint több esztendire börtönt mérnek a fejére. Ezen a lehetetlen állapoton akar segíteni a szegedi bírónigazgató, amidőn fölterjesztésében ezeket írja;

A nazarénusokra a fegyverfogás megtagadása miatt hadbírószálgal kiszabott szabadságvesztés büntetésnek egyáltalában nincs meg a kívánt hatása. Nincs meg sem azokra nézve, akiket a büntetés végrehajtatik s akik a büntetés kiállása után épp oly kevéssé lévén hajlandó fegyvert fogni mint annak előtte, újabb eredménytelen büntetésnek teszik ki magukat, sem pedig a többi hitorszosokra nézve. Sőt ez a büntetés az elítélteket a martírság dícs érvében tüntetvén föl a nazarénusok szemében, még buzdítólag hat rájuk, a helyett, hogy elrettentné őket.

Elmondja továbbá a börtönigazgató fölterjesztése, hogy az elítelt nazarénusok terjesztik hitelvitelket és tapasztalatai szerint sikerrel. Már csak azért is államogházban kellene elhelyezni őket, eltekintve attól, hogy nem közönséges gonoszok akiket lealacsonyító börtönbüntetéssel kellene sújtani.

„Szükséges volna — ugymond — ezután, — hogy a fegyverfogás megtagadása miatt ugynevezett „függelmelesítésért“ hadbírólag elítélteket a büntetés egy külön e célra szolgáló katonai fogházban vagy valamelyik erre alkalmas kir. orsz. letartóztatási intézetben (például a lipótvárosi fegyintézetnek elkülöníthető részeiben) hajtassék végre, addig is, míg a kérdésben bajon gyökeresen segítve lesz.“

Azt ajánlja a fölterjesztés, hogy a nazarénusokat olyan katonai szolgálatra rendeljék be, melyek fegyverfogást nem kívánunk. Ilyen szolgálát van az egészségügyi csapatoknál, a menlovasoknál, a remonta telepeken, az élelmezési raktáraknál stb. „Ahol azonban — így folytatja — az ezen kezdeményben részesülők kétszer vagy háromszor olyan hosszú ideig kötelezettségnek tényleges szolgálót teljesíteni, mint a fegyver alatt szolgáló katoná. A jelenlegi állapot ellenkezik az állam érdekével; a rendszer tehát, mely ezt előidézte, nem racionális, de az igazságra is beleütközik, tehát nem humanus.“

Erre a fölterjesztésre az igazságügyminisztériumból *Vajna Károly* azt a bizalmas értesítést kaptá, hogy javaslatát áttették a honvédelmi miniszterhez, akinek még a közös hadügyminiszterrel is értekeznie kellene, mielőtt ebben a kérdésben állást foglalhatna.

— **Halálozás.** Legidősb *Simonovics Elek* nyugalmazott kir. járásbíró április 20-ikán 82 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 4 órakor lesz a Mária-utcai klinika házából.

— **Egy bácskai fiu levele Kínából.** A Kínába vezényelt osztrák-magyar tengerészek közt van *Eberstürk Andor* szabadkai fiu is, aki a *Mária Terézia* hadihajón szolgál. A fiatal tengerésztől a napokban levél érkezett bátyjához Shanghaiból folyó évi március 3-iki keletkezéssel. Ebből közöljük a következő részleteket:

„Szeptember hó 7-én érkezünk Kínába, Taku városába, éppen akkor vettük be Pekinget. Kínának fő- és szent-városát. Három hétre rá tovább mentünk a Pejyang erődök bevetelére, ennél az ütközetnél én is részt vettem sok többi bajtársammal együtt, mely alkalommal közülnk többen megsbesültek, egy hadapród és egy matróz az ütközetben elesetk. Ezen alkalommal egy tűzunka felrobant s egy Papp nevű magyar hadapród-fiú életet vesztette. Az Isten nyugosztalja. Nemskókra ismét nagy ütközetünk volt, amikor bevettük Shanghaigvan erődöket; ezen harcban is részt vettem, innen egy szent emléket viszek hazra. Volt még több kisebb ütközetünk, de már nem olyan veszélyesek. Nemskókra bementünk a háóra és Japánba mentünk telni s most is itt vagyunk. Iszonyu hidegek voltak itt a télen, amiből mi nem voltunk hozzászokva. A fizesűtünk most 3 forinttal több mint máskor és aranyban kapjuk ki, de bizony azért spórolni nem lehet egy krajcár sem. Most már semmi dolgunk sincsen s várjuk a felső parancsot, hogy mikor mehetünk Pólabá. Itt már mindenütt csendben vannak, mert a békét megkötötték; alighanem kapunk hadi érmet, amiért oly hősiessen tartottuk magunkat Kínában. Most Sanghaiban vagyunk, s innen Nankingba megyünk, még nem bizonyos, hogy meddig maradunk ott. Az egész dolgunk az, hogy időtöltésből ide-oda megyünk s ilyenkor látjuk, hogy az a szép Kína teljesen tönkre van téve, míg összeszedni magát legalább husz esztendő kell.“

— **Automobil-klub** A magyar automobil-klub címen új egyesület alakult a fővárosban, amelynek az a célja, hogy az automobilok forgalomba hozatalát előmozdítsa. A belügyminiszter az egyesületnek hozzá fölterjesztett alapszabályait jóváhagyta.

— **Agyonlövés városa.** Prágából táviratozzák: Paruzek kereskedő városi képviselőt és a fogyasztási adóberlet kezelőjét ma délután 4 óra tájban, mikor családjával a Belvedere környékén sétált, egy Wurm nevű ember, aki azelőtt a fogyasztási adóberletnél volt alkalmazva, revolverrel agyonlövte. A gyilkos nyugodtan elfogatta magát és kijelentette, hogy elbocsátása miatt akart bosszút állani.

— **Árvis Amerikában.** Mint egy tengerentúli távirat jelenti, New York állam nyugati részében, Nyugat-Pennsylvániában, Kelet-Ohioában és Nyugat-Virginiában a nagy havazás és esőzés következtében megáradtak a folyók. Pittsburgban néhány gyár víz alá került. Wheeling alacsonyabb fekvésű részeit árvízveszély fenyegeti.

— **A mulatság vége.** Nagy mulatság volt az éjjel egy erzsébetvárosi csapszékben, ahol fiatal iparogények borozgattak, de később összevesztettek s megint kibékültek s azután elmentek a Nefelets-utca 13. szám alatt lévő kávéházba, ahol a verekedés újult erővel tört ki. A társaság tagjai voltak: Tóth Péter 20 éves cipész, Vojnics Károly 26 éves asztalos, Preisz Károly 30 éves cipész, továbbá Doleczky Péter cipész, Tóth József körmves, Modrák István asztalos, Kiszmann Mór cipész, Treskán Károly cipészsegéd s még többen. A verekedésben valamennyi megsebesült, de súlyosabban csak az első három, akiket a mentők kénytelenek voltak a Rókus-kórházba szállítani. A többiek saját lábukon bandukoltak lakásukra. A rendőrség valamennyi ellen megindította az eljárást.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

(x) **Elsőrendű,** a fővárosban és az országban elismert műtermek Kossák József os. és kir. udv. fényképészé, Kossuth Lajos-utca 12., szemben a Nemzeti Kaszinóval, látványos kirakat a kapubejáratnál.

FŐVÁROS.

(*) **Segédfogalmazói állások.** Már évek óta mindig szóba került a költségvetés tárgyalása alkalmával, hogy a székely-óvárosnál alkalmazott fogalmazó gyakornokok helyzete tarthatatlan. Ezek ugyanis évi 1200 korona segélydíjjal kénytelenek szolgálni, a nélkül, hogy hosszú éveken át csak kilátásuk is lehetne az előmenetelre. Ez idő szerint 27 fogalmazó-gyakornok van a fővárosnál, ami a fogalmazó-személyzet 25 százaléka s ezeknek az előmenetele legalább is 7–10 évbe kerül. Márkus József mostani főpolgármester még akkor, amikor polgármester volt, azt a javaslatot tette, hogy a fővárosnál szervezzék segédfogalmazói állásokat, még pedig a gyakornokok számának a leszállításával, úgy, hogy maradjon 15 gyakornok és szervezzetnek 12 segédfogalmazói állás. Így a gyakornokok előtt sokkal több tetsőbb állás nyílnék meg. Ez az új szervezés nemhogy több kiadást igényelne, hanem ellenkezőleg: a főváros legkevesebb több díjnoki állás megszüntetésével még 1306 korona megtakarítással járna. A tanács most újabb foglalkozott ezzel az ügygel s azt javasolja a közgyűlésnek, hogy 7 díjnoki és 12 gyakornoki állás megszüntetése mellett, szervezzék 12 segédfogalmazói állást, évi 1600 korona fizetéssel és 700 korona lakáspénzzel. A tanács az ügyet kiadta a jogügyi bizottságnak azzal, hogy az idén ezeket az állásokat ne pályázat után töltsék be hanem a rangban idősebb 12 gyakornokot juttassák a segédfogalmazói állásba.

(*) **A Nemzeti- és Országos Kaszinó alapszabályai.** A legutóbbi közgyűléseikből kitolyogva a Nemzeti Kaszinó és az Országos Kaszinó módosították az alapszabályukat. A belügyminiszter jóváhagyta a történet módosításokat, amiről a tanács — amely az erről szóló miniszteri feliratot megkapta — értesítette az illető igazgatóságokat.

(*) **Választás.** A legközelebbi rendes közgyűlésen, a tanácsosi állások betöltésén kívül, választani fognak egy árvászéki ülnököt is, akinek a fizetése egyenlő a tanácsoséval (6000 korona fizetés és 2000 korona lakáspénz.) Erre az állásra dr. Rill Ágost I. osztályú árvászéki jegyző, Ságody Imre és Sámson Tibor Sándor II. oszt. árvászéki jegyzők és dr. Freund Áron budapesti ügyvéd pályáznak. A választások folytán megüresedő tanácsjegyzői és árvászéki jegyzői állásokra a következő számban érkeztek be kérvények: az I. osztályú tanácsjegyzői állásra 16, a II. osztályú tanácsjegyzői állásra 21; az árvászéki I. osztályú jegyzői állásra 3 s a II. osztályúra 8.

(*) **Tűzoltók díszlete.** A Ferenc József-honvéd gyalogsági kaszárnyában tűz ütött ki április hónap elején, amelyet a fővárosi tűzoltóság gyorsan eloltott úgy, hogy nagyobb károsodás nem történt. Az első honvéd gyalogezred parancsnoka most megleghangú átiratban mond ezér a főváros hatóságának köszönetet, kiemelve a derék tűzoltók kötelességtudását és nagy szakavatottságát, amelyvel a nagyobb kárt elhárították.

SZÍNHÁZ, ZENE.

•• **Vizsgaszínház.** A berlini *Deutsches Theater* vasárnap másodikor játszott és *Halbe* Miksa három felvonásos drámáját, az *Iffjuságot* adta elő. A színház üvegkapujára már dél felé kitették a táblát: *Minden jegy elkel.* A közönségnek ez a nagy mohósága elbűsített volna bennünket, ha nem jutott volna tudomásunkra, hogy a Nemzeti Színház két vasárnapi előadására (délután az *Ember tragédiáját*, este a *Bort* adták) szintén minden jegy el fogyott. A berliniek második előadása szintén kitűnően mondható, bár az elsőhöz képest nem volt emelkedés. A darab rövidebb és mozgalmasabb, mint a *Henschel fuvaros*, de nem olyan erős, nem olyan eredeti. A szeccsiszok lében főtálatla szerelmek banális figurák. Naivitásuk és érzékenységük a régi német drámák kellekes-tárból való. *Halbe* Miksa ugy akar feltűnni, mint merész verista, de a hülye fiu, az *Amandus*, erősen ráció. Ez a hülye urfi trottiliságának a misztikus víttalval egészen a régi rém-romantikára emlékeztet. Persze, hogy ő a iátum és az igazságszolgáltatás. Végül agyonlövni *Anchent* a szerelmes leányzót, aki meggonolatlanul bűnbe esett *Hartwigg*al, a szerelmes studenttel. Igaz, hogy voltaképpen a studentet akarja főbe löni és a golyó csak véletlenül találja el a leányt. De mindegy. Mindakettő bűnös s akármelyik van megelőve, a lövés a iátum szempontjából igazságos. Az persze még igazságosabb volna, ha mindakettőt agyonlőné. De talán szebb és kedvesebb volna, ha egyik sem halna meg, hanem a student letenné a doktorátust és feleségül venné *Anchent*, tekintettel arra, hogy ijak, bohók, nagyon szeretik egymást és nem követték el olyan bűnt, hogy ilyen tragikusan kellene lakolniok. De így jár a közönség, ha félig szeccsiszok, félig rémromantikus hülyék kezébe golyóra töltött puskát adnak a szerzők. Pedig olyan kedélyes az, olyan igazi német vonás, hogy mind a három felvonásban *kávéznak* a darab összes szereplői. Háromszor *kávéznak* egymásután — és a harmadik felvonás végén mégis piros vér foly a halavány Blümchenbe. Valami tendencia-féle is van a darabban a tulszioru papok ellen. A kis leány azért siet a student karjaiba mert Kaplan Gregor von Schigorski (méről ítéve tehát katolikus polyák lelkész Posen tartományban) mindenáron kolostorba akarja dugni szegénykét és a leány még egyszer, utóljára ki akarja mutatni magát. A káplánnak Hoppe plébános meg is mondja jól az igazat, — és jó hogy megmondja, mert a darabnak ez a legszebb és leghatásosabb jelenete. *Reinhardt* gyönyörűen játszott. Nyílt színen percekig tapsolták. *Lehmann* Elza naiv és bájos volt Anna szerepében, sokkal természetesebb, mint *Kayssler*, a student, aki néha beleesett a szerelmes német színészek tulságosan lármás és siránkozó tónusába. *Winterstein*, mint káplán, megint jeles alakító-erőnek bizonyult és *Oscar Wagner* a féltékeny, vad hülyét borzalmasan érdekes alakká tudta tenni. A közönség annyira lelkesedett, hogy a második felvonás végén a rendezőt, *Kühler* Brunó urat is kitapsolta. (d. e.)

•• **Telen.** Ifj. *Bokor* József pályanyertes népműve. *Telen*, mely két évvel ezelőt követi legutóssor színre e hét végére, vasárnapra, újra ki van tűzve, Katalin szerepében Blaha Luiza asszonnyal. A többi szereplők: vidor Pál, Raskó Géza, Kis Mihály, Szabó Antal, Siposné, Vidorné, Kápolnai Irén, Izsóné, Ujvári Károly, Erdélyi Margit.

•• **Vizsgahangverseny.** Székesfehérvárott nagy vizsgálati hangversenyt rendezett *Hermann* Ede odaváló kiváló zenetanár. A hangverseny kitűnő eredményel folyt le díszes közönség előtt, amely *Hermann* tanítványainak ensemblejét és magánjátékait zajos tappsal jutalmazta. A hangversenyen különösen tetszettek Pataki J., Fischl B., Wolf L., Engel testvérek, Pick Jolán, Lichtneckert P., Füstér M., Szűts Anna és Lövinger Gyula előadásai.

•• **Mac Kinley — sziniszegató.** Amerika legújabb szenzációja az, hogy *Mac Kinley*, az Egyesült-Államok élnoke a — sziniszegatók sorába lépett. Az élnoke tudniillik megvárosolta szülővárosára, Canton (Ohio állam) operaháza részvényeinek legnagyobb részét és ezzel tulajdonosa lett a színháznak. Mint-hogy élnoke elfoglaltsága azonban nem engedi, hogy maga vezesse a színházat, sógorát tette meg művezető igazgatónak.

•• **A denevér.** A denevér bemutatója hétfőn, e hó 22-én lesz a következő szereposztással: Eisenstein — Ráthonyi Ákos, Rozalinda — Szover Ilonka, Adél — Ledószky Gizella, Frank fogházigazgató — Fűrész Béla, Alfréd énekemester — Pichler Elemér, Falke ügyvéd — Dálnoky Viktor, Frosch — Boross Endre, Orlofszky herceg — Dóry Margit, Ida balletancosnő — Varga Anna. A denevér bemutatója a Magyar Színház premierre bérletének nyolcadik előadása lesz.

•• **A bayreuthi Wagner-előadások.** Az év évi bayreuthi Wagner előadások július 22-ikén kezdődnek, s következő lesz a műsoruk: Július 22-ikén *A bolygó hollandi*, 23-ikén *Parsifal*, 25, 26, 27 és 28-ikán *Niebelungok gyűrű-jének* első előadása, 31-ikén *Parsifal*; augusztus 1-én és 4-ikén *A repülő hollandi*, 5, 7, 8 és

11-ikén *Parsifal*, 14, 15, 16 és 17-ikén *Niebelungok* második előadása. Hogy az idei bayreuthi előadások milyen látogatottak lesznek, erre nézve eleget mond az, hogy jegyeket már csak az augusztus 7-iki és 8-iki előadásokra lehet kapni. Az idén tímepli különben a bayreuthi Wagner színház fennállásának huszonöt éves jubileumát.

•• **Hangverseny a Telefon Hírdombóban.** A Telefon Hírdomb ma este fél kilenc órkor házihangversenyt rendez és közvetít előfizetőinek szórakoztatására. A hangverseny műsorát *Horváth* Zoltán színeszeti előkészítő iskolája növendékeinek előadása fogja betölteni a következő programmal: 1. Kettős. „Kis alamuszi” operettből, éneklők: *Kornai Margit* és *Lenkei Szerén*. 2. Siklik gyorsan odább... Gondoliera a „Citerás” operettből, éneklők: *Erdélyi Ilon*. 3. „Ejt látogatás”, költemény Gyulai Páltól, elmondja: *Gróf Leona*. 4. „Amia csinos leány volt”... Mandolinata a „Citerás” operettből, éneklők: *Szilassi Etele*. 5. Dal a „Kis alamuszi”-ból, „Az angol miss, bármit is mondanak”... éneklők: *Kornai Margit*, 6. „Heten vagyunk” költemény Worthworth után Szász Károlytól, elmondja: *Tomcséky Irma*. 7. Kettős a „Királyfogás” operettből, éneklők: *Erdélyi Ilon* és *Szilassi Etele*. 8. Dal a „Kornevillei harangok” operettből, éneklők: *Lenkei Szerén*. 9. A tanu, költemény dr. Váradi Antáltól, elmondja: *Tarján Emil*. 10. Dal a „Gésák” operettből, éneklők: *Kornai Margit*. 11. Dal a rongyosokról, a „Kornevillei harangok”-ból, éneklők: *Szöreghy Gyula*. 12. Anna keserve a „Szigetvári vértanukból”, elmondja: *Kiss Mariska*. 13. „Mia bella fiorentina”, olasz duett a „Bocaccio” operettből, éneklők: *Erdélyi Ilon* és *Szilassi Etele*. 14. Coriolan, költemény Tarkányi Bélától, elmondja: *Szegedi Anna*. 15. Szent Lajos keringő a „Libapásztor”-ból, éneklők: *Szilassi Etele*. 16. Hármás kir. „Denevér” operettből, éneklők: *Kornai Margit*. — Enekantáró H. Vukovits Aranka. Hangverseny után 10 óráig az est folyamán kezétt legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság, majd még 10 óratól 11-ig *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül.

MŰVÉSZET.

Országos képzőművészeti társulat.

— Közgyűlés a Műcsarnokban. —

Budapest, április 21.

Rendkívüli érdeklődés mellett folyt le vasárnap délelben a városligeti Műcsarnokban az országos magyar képzőművészeti társulat közgyűlése. Kétszáznál több tag jelent meg s izgatott hangú volt a tárgyalás, valamint a választás is. Egyes jelöltek érdekében heves korteskedést fejtettek ki.

A közgyűlésen a többek közt ott voltak: Gróf Andrássy Tivadar, Berzeviczy Albert, báró Harkányi Frigyes, Miklós Odón kormánybiztos, Fenyvessy Ferenc főispán, Szencsényi Miklós, Tascho-Moys Sándor és Ambrozovics Béla min. tanácsosok, Hammersberg Jenő koronaügysz. Katona Béla koronaügysz-helyettes, Benke Gyula, Pap Samu, Végh Arthur, Pichler Győző országgyűlési képviselő, Falk Zsigmond, Wodáner Arthur, Lechner Odón kir. tanácsosok, Almády Géza fővárosi tanácsos, Schack Béla főigazgató, Baronyi Artur, Fittler Kamill, Busbach Péter és mások.

Gróf Andrássy Tivadar élnök megnyitván a gyűlést, köszönetet mond újból való megválasztásáért és kéri továbbra is a társulat tagjainak támogatását.

A lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó után dr. Ambrozovics Dezső titkár terjesztette elő a mult évről szóló választmányi jelentést, amely hű képét adja a társulat mult évi történetének, munkájának és elért sikereinek.

Fenyvessy Ferenc főispán köszönettel adózik a választmánynak odaadó működéséért, de a mostani képes *jutalomkönyvek* helyett a tagok számára ismét műlapok kiadását kéri.

Benkő Kálmán igazgató kijelenti, hogy a választmány foglalkozni fog e javaslattal, amely elől éppenséggel nem fog kitérni.

Erre a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a jelentést s ezzel kapcsolatban a zárszámadást, a melyből kitűnik, hogy a társulat összes vagyona 1,397.169 korona, illetőleg a terhek levonásával tiszta vagyona 305.479 korona. A jövő évi költség előírányzat pedig 197.513 korona.

A költségelőírányzatnál *Hammersberg* Jenő koronaügysz-javasolta, hogy a művásárlásra prelaiminál 22 ezer korona fölemeltessék. *Arpat* Kálmán ügyvéd pedig a társulat hivatalos lapjának a *Műcsarnok*nak megszüntetését kívánta takarékosági szempontból. Szavai nagy vihart keltek. Minduntalan zajos *Eláll!* kiáltások hangzottak s a közgyűlés végre is egyhangulag elhatározta, hogy értesítőjét fenntartja, sőt *Déry* Béla javaslatára kimondta, hogy annak illusztrált művészeti közlönynyé való átalakítására szintén el fog követni. Az alapszabályok módosítására beadott indítványt, hogy a rendes tagok minden három évben egy számmal többet játszanak a sorsoláson, *Hammersberg* Jenő, *Pichler* Győző, *Fényes* Adólf, *Zala* György és *Keszthelyi* Ernő felszólalása után elfogadták.

A műterembérházak ügyét ismertette ezután *Benkő* igazgató. A székesfőváros abbeli ajánlatát, hogy a Kmetty-utcai telkeket csak bizonyos időre engedje át a társulatnak, a közgyűlés nem fogadta el. De utasította a választmányt, hogy újabb, kedvező határozatot eszközöljön ki s ha ez nem sikerülne, más megfelelő telekről gondoskodjék.

Acél Zsigmondnak a zsüri alakítására vonatkozó indítványa fölött napirendre tértek.

A számvizsgáló bizottság kiküldetése után az elnök kihirdette a választás részleges eredményét. A választmány művésztagjai lettek: *Bihari Sándor, Karlovsky Bertalan, Benzenc Gyula, Mihálik Dániel, Olgay Ferenc, Telcs Ede, Hauszmann Alajos, Kann Gyula.*

A műpártoló választmányi tagokra beadott szavazatokat nem lehetett azonnal összeszámítani és így az eredményt a legközelebbi választmányi ülésen hirdetik ki.

□ **Metszetkiállítás. Az Országos Képtár mezzotinto-metszetkiállítása az Akadémiában ma reggel 9 órakor nyílt meg a nagyközönségnek. A rendkívül becses metszetgyűjteményt az Országos Képtár igazgató úr, dr. Térey Gábor rendezte és a kiállítást a képtár három termét foglalja el. A gyűjtemény amely 232 képből áll, Angolország grafikai művészetét, az ugynevezett fekete modoru rézmetszésnek remek példányait mutatja be. A közönség már korra délelőtt ellepte a kiállítási termelt és ott láttuk az érdeklődők között: *Szilágyi Dezsőt, Kéllényi Hugó* miniszteri tanácsost, *Radics Jenő* miniszteri tanácsost, az Iparművészeti Múzeum igazgatóját, *Szalay Imre* miniszteri tanácsost, a Nemzeti Múzeum igazgatóját, dr. *Pasteiner Gyula* egyetemi tanárt és még többeket köztöltetünk kiállításai közül. A tárlathoz dr. *Térey Gábor* katalógust szerkesztett, amelyben a mezzotinto-metszet történetét adja és mivelőinek életrajzát írja meg. A kiállítás ingyen megtekinthető azokon a napokon, amelyekre a képtár is nyitva van, vagyis szerdán, pénteken és vasárnap délelőtt 9 órától délután 1 óráig.**

□ **Babios püspök mellszobra.** Dr. *Babics Zsigmond* kassai püspök most készített a mellszobrárt és a mintázással *Istók János* budapesti fiatal szobrászt bízta meg, aki e célból most Kassán tartózkodik.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Széchy Mária új kiadása.** *Dóczy Lajos* munkáinak végleges kiadásából most jelent meg *Széchy Mária*, amely a Faust-fordítás és a Csók után a Lampel (Wodianer) cég kiadásában megjelenő díszes sorozat harmadik kötete. *Széchy Mária*, ez a nagystíli történelmi dráma, amelyben *Dóczy* a vers és a költői nyelv korlátlan mesterének bizonyult, nagy diadalai vonult annak idején a Nemzeti Színház színpadára, s nagy irodalmi értékét állandó színpadi siker kísérte. A végleges kiadásban *Széchy Mária* második kiadást ért. Kis nyolcadretű alakban, finom velin papíron jelent meg, modern metszésű, új antik betűkkel, fekete-kék nyomásban, stílszerű kiállításban. Fűzve antikstíli borítékkal, köve művészi kivitelű szín- és aranynyomatu díszkötésben, aranymetszéssel. Ára fűzve 4 korona 50 fillér, kötve 7 korona 50 fillér.

EGYESÜLETEK.

(A Magántisztviselők Országos Nyugdíjjegyesülete) ma délelőtt tartotta hetedik évi közgyűlését, az újvárosi ház dísztermében. *Weisz Berthold* alelnök elnökléte mellett. A közgyűlésen egy a fővárosi, mint vidéki tagok nagy számban voltak képviselve. Elnök 10 órakor megnyitván az ülést, üdvözlő a megjelenőket, a vidékről feláradt tagoknak pedig köszönetet mond az érdeklődésért. Ezután röviden vázolja az egyesület nemes célját és annak a reményének ad ki-fejezést, hogy nem sokára elérkezik az az idő, midőn a magántisztviselők valamennyien kötelességüknek fogják tekinteni az egyesületbe való belépést.

Meisl Gusztáv igazgató terjeszti elő ezután jelentést, amelyben első sorban is hálás kegyelettel emlékezik meg elnöküknek, *Lukács Bélának* elhunytáról. Ugy *Lukács Bélának*, mint *Rötzer Ferenc* igazgatósági tagnak emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg a közgyűlés. Attól a mult évi működésére, amelyről örömmel konstatálja, hogy az egyesület egy vagyoni erejében, mint a tagok számban jelentősen gyarapodott. Részint alapítvány, részint adomány címén befolyt 9432 korona. Az 1900. év végével a tagsági díjak és ezek kamatainak összege 1.163.022-52 korona, az általános tartalékalap 108.737-99 korona, a többi alapok 108-22-31-36 korona. Vagyon: 1.301.462 korona. A tagok száma 1419 rendes és 83 alapító tag. A mult évi közgyűlés felhatalmazást adott az igazgatóságnak egy alkalmas ingatlan megvásárlására, miután a mult évben ilvett nem találtak, a mai közgyűlés a felhatalmazást a jövő közgyűlésig meghosszabbította.

A jelentések és a pénztári kimutatás tudomásul vétele után a közgyűlés az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a felmentését megadta. A jövő évi költségvetést megállapították, 18.665 korona bevételben, 18.600 korona kiadással szemben.

A megüresedett elnöki szék egyelőre betöltetlen marad.

Végül *Hajdu József* köszönetet szavazott *Weisz Bertholdnak* és *Meisl Gusztáv* igazgatónak az egy-

sület vezetéséért, az elnök a fővárosnak a terem átengedéseért és a sajtónak a támogatásért; *Koltai Mátyas* a Magántisztviselők Országos Szövetsége nevében, *Dobrovics Sándor* pedig a soproni választmány nevében üdvözölte a közgyűletet.

(A hajléktalanok menhelyét fenntartó egyesület) ma délelőtt tartotta az évi rendes közgyűlését báró *Podmaniczky Frigyes* elnöklése mellett.

Az előterjesztett jelentés szerint, az egyesület menedékházaiban, a lefolyt évben 301.979 személyt talált hálóbelyet. De a Rottenbiller-utcai, Alföldi-utcai, Szegényház-utcai és Külső-váci-ut intézetben 100.899 ágyhely (a rendelkezésre állóknak egy negyede) maradt használatlanul. A látogatottság tehát, a hálódíjak leszállítása ellenére sem emelkedett. Az utóbbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a közgazdasági viszonyok hanyatlása kedvezőtlenül befolyásolja a menedékhelyek igénybevételét, ami annál meglepőbb, mert a most megjejtett népszámlálási adatai szerint, a főváros lakossága, a gazdasági hanyatlás ellenére is jelentősen szaporodott. Az 1900. év folyamán 130.000 adag levest és kenyeret osztottak ki az éjleli vendégek közt. A menedékhely-alap 8682 koronával szaporodott.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a fölmentvényt megadta. Arra a fölvetett kérdésre, hogy nem kellene-e kérni a munkásbázakra az adómentességet, *Rózsavölgyi Manó* az ellenkező nézetét jejtette ki. Meg kell kísérteni — ugymond — hogy a munkásbázák kibírják-e az adót. Ha igen, akkor fizessék is meg, de ha nem bírják ki, akkor majd kérjék a teljes adómentességet. Ehhez a közgyűlés hozzájárult.

SPORT.

* **Football.** A Magyar Athlétiikai Club csapata, mely itthon is másodrendű football csapat, tegnap a *Grazer Akademischer Sportverein* csapataival mérkőzött. A gráci egyesület győzött. A M. A. C. csapatában az összjáték híján még a jó játékosok sem érvényesülhettek. A magyar csapat ezúttal is a szokásos 6 goalt kapta, de adni egyet sem tudott. A végeredmény tehát 6:0 a gráciak javára.

* **Bécsi lövészenyek.** A bécsi tavaszi meetingnek az a sajtósága, hogy minél közelebb érünk a végéhez, annál élénkebb lesz a program, mert hisz a jobb anyag, a klasszis csak közvetlenül a trialstakek előtt mutatkozik be. Nos hát igen, a klasszis bemutatkozott, de bár ne mutatkozott volna be. *Marathon*, a Király-díj favoritja, még valahogy megállta helyét. *Bruce Lowe* csak küzdelem után volt képes levérni. De a Kisbér-versenyben a favoritok csufos vereséget szenvedtek *Carrasco*, *Dante* helyzetlen, az első két helyet kancsa foglalta le. A versenyt *Haideroe* nyerte *Pompadour* és *Joconde* ellen. A fogadólista máris nagy átalakuláson ment keresztül és félt, hogy egyik trainerünk mondása teljesedésbe fog menni: „annyi a jó crackunk, hogy az idei derby egy második Achilles-derby lesz.” A nap főversenyét a 20.000 koronával dotált államdíjat Semper idem nyerte *Garabonciás* és *Catcher* ellen, igen imponáló stílusban. A részletes eredmény a következő:

I. **Nyeretlenek versenye** Díj 2000 korona. Távoiság 1100 méter. Gróf *Henckel A. Heinichen* (Hyams) első, báró *Springer G. Gallaitja* (Gray) második, *Dreher A. Bromja* (Jones) harmadik, gróf *Festetics T. Simounia* (Poole) negyedik, azután: *Querida*, *Svihák*, *Mákvirág*, *Tokaj*. Itélet: Biztosan nyakhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 137. Helyrefoadások: I. 50: 81, II. 50: 121, III. 50: 114.

II. **Kisbér-verseny.** Díj 3000 korona. Távoiság 1600 méter. Gróf *Trautmannsdorff Bruce Loweja* (Barker) első, báró *Harkányi J. Marathonja* (Wilton) második, báró *Springer Garadjája* (Gray) harmadik. Azután *Kalauer*, *Honleány*. Biró itélet: Küzdelem után nyakhosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 60. Helyrefoadások: I. 50: 81, II. 50: 62.

III. **Kisbér-verseny.** Díj 6000 korona, távoiság 1600 méter. Gróf *Trautmannsdorff L. Haideroeja* (Barker) első, Péchy A. *Pompadourja* (Tara) második, báró *Springer G. Jocondeja* (Gray) harmadik. Azután *Dante*, *Spitzbub*, *Carrasco*. Biró itélet: biztosan fél hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 84. Helyrefoadások I. 50: 154, II. 50: 159.

IV. **Allamdíj.** Díj 20.000 korona. Távoiság 2400 méter. Báró *Königswarder H. Sempierdemje* (Tara) első, gróf *Wenckheim D. Garabonciása* (Adams) második, gróf *Henckel A. Catchero* (Hyams). Futottak még: *Testör*, *Zászlós*. Itélet: 5 hosszal nyerve, 2½ hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 26. Helyrefoadások: I. 50: 79, II. 50: 109.

V. **Eladók handikappja.** Díj 2000 korona. Távoiság 1300 méter. Péchy A. *Mondeineja* (Tara) első, báró *Uchtritz Zs. Danseuseja* (Doggett) második, gróf *Esterháry J. Schweime Baronja* (Frudames) harmadik, azután *Szétoló*, *Sandy*, *Zsambokré*, *Marietta*, *Alfalia*, *Hastrman*. — Itélet: 1½ hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 173. Helyrefoadások: I. 50: 285, II. 50: 108, III. 50: 224.

VI. **Gátverseny.** Díj 3000 korona. Távoiság 2400 méter. *Blaskovich El. Felleg II.-je* (Brown) első. Hg. *Taxis E. Almaviva-ja* (Williamson) második. Mr. *White Parisier-je* (Shinn) harmadik. Azután: *Illusion*. Bekannter. Itélet: Könyven 4 hosszal nyerve, 8 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 117. Helyrefoadások: I. 50: 183, II. 50: 69.

VII. **Freudenaul akadályverseny.** Díj 3000 korona, távoiság 4000 méter. *Blaskovics E. Avar II.* (Brown) első, *Ferenc József Patriote-ja* (Huxtable) második, *Mautner Vitzli-Putzi-ja* (Buckenham), harmadik. Itélet: 15 hosszal nyerve 15 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 23.

Budapesti ügetőversenyek.

(Tavaszi meeting.)

— Első nap. —

Budapest, április 21.

Az urlovasok szövetkezetének első napja ma közepes számu, de annál előkelőbb közönség jelenlétében folyt le. A versenyek igen érdekesek voltak, csaknem mindegyikben nagy mezőny állt a starthoz és végig a legerősebben fogadott lovak győztek. Az öt közül a versenyt a Bécsből lerándult *Wienerwaldi-ménés* vitte el. A részletes eredmény a következő:

Tavaszi-éj. Díj 1000 korona. Távoiság 3000 méter. *Wienerw. ménés 5é. pk. Páva H.* első, gróf *Zichy Kázmér 4é. pk. Peggée* második, báró *Sennyei 4é. pk. Dalia* harmadik. Futottak még 4é. *Muki 4é. Szerencsétlen 6é. Talány 4é. Kuruc*. Itélet: *Feltartva* nyerve, Totalizátor: 10: 16.

II. **Nemzetközi díj.** Díj 1200 korona. távoiság 3300 méter. *Roheim Zs. 6 é. ik. Queen of Shebá-ja* első, *Wienerwaldi m. 6 é. pm. Wyzeoff-ja* második, *Ij. Vojnich S. 6 é. pk. Bráva-ja* harmadik. Itélet: *Erős küzdelem* után nyerve. Totalizátor: 10: 24.

III. **Vasárnapi díj.** Díj 1200 korona, távoiság 3000 méter. *Wienerwaldi m. 4 é. ik. Schwarzer Käfer-je* első, *Ij. Bernrieder J. 7 é. ik. Trilby-je* második, *Wienerwaldi m. 5 é. pk. Páva H-ja* harmadik. Futottak még 6 é. *Páva F., 7 é. Parázs, 4 é. Vivmány, 6 é. Bráva G.* Itélet: *Feltartva* nyerve. Totalizátor: 10: 12.

IV. **Háromévesek versenye.** Díj 1200 korona. Távoiság 2300 méter. A versenyt a jelentkező lovak nagy száma miatt két részletben futották.

Az első részlet eredménye.

Wienerw. m. pk. Steffie első, báró *Haupt-Stummer pm. Affendakisja* második, *Muslay Gy. pk. Lissája* harmadik. Futottak még *Limbus. Iván, Matyi, Bárony*. — Itélet: Igen könnyen nagy térelőnyvel nyerve. Totalizátor: 10: 13.

A második részlet eredménye.

Báró *Haupt-Stummer Aprilwetterje* első *Hanzély J. pm. Vézna* második, *Wienerw. m. pk. Märchenje* harmadik. Futottak még: *Játék. Kékasszony, Virány és Lila*. — Itélet: *Térelőnyvel* nyerve. Totalizátor: 10: 14. Végeredmény: *Steffi* első, *Aprilwetter* második, *Affendakis* harmadik.

V. **Belföldi kettes.** Díj 3000 korona. Távoiság 6000 méter. *Itjabb Bernrieder J.* fogata első, *Muslay Gy. fogata* második, báró *Sennyei J. fogata* harmadik. Indultak még: *Itjabb gróf Zichy Béla* és gróf *Apponyi Gyula* fogatai. Biztosan nyerve. Totalizátor: 10: 21.

VIDÉK.

— (Ugocsavármegye) törvényhatósági bizottsága, mint Nagyszöllősről írják, április 18-án tartotta meg *Csáky László* gróf főispán elnökléte alatt tavaszi közgyűlést. A halmi járás második szolgabírává *Balogy Károlyt* választották meg. Ezután nagy érdeklődés mellett tárgyalták és fogadták el a mérséket egységes vásárvámтарыát. A többi tárgyat majdnem vita nélkül intézték el.

TAVIRATOK.

Páris, április 21. Páris városa a tudományos akadémiák nemzetközi szövetségének kongresszus-tiszteletére a *Hotel de Villeben* lakomát adott, amelyen *Waldeyer* a kongresszus nevében köszönetet mondott Páris városának a szives vendéglátásért.

Valparaiso április 21. (Reuter.) Az új kabinet a következőképp alakult meg. *Zanartu* elnökség, *Luco* külügy, *Rodriguez* pénzügy, *Palacio* tábornok hadügy.

Cseh szocialisták a cár ellen.

Prága, április 21. A szociáldemokraták ma itt két népgyűlést tartottak, amelyeken *Daszynski* képviselő is megjelent. A délelőtti gyűlést az orosz cár ellen intézett heves támadások miatt felszalták. A délutáni gyűlés zavartalanul folyt le.

Antiklerikális tüntetés Madridban.

Páris, április 21. A Havas-ügynökség jelenté Madridból: Ma itt nagy antiklerikális népgyűlés volt, amelyben sok asszony is részt veit. A szónokok beszédeikben hadat izentek a klerikalizmusnak és az egyháznak az államtól való elválasztását és a tanügynek az egyháztól való függetlenítését követelték. A szónokok a klerikalizmust tették felelőssé Spanyolország hanyatlásáért és végül a kongregációk elnyomását követelték. A gyűlés után a résztvevők tüntetni akartak; minthogy azonban időközben megeredt az eső, a tömeg szétszórtott.

A kínai bonyodalom.

London, április 21. A Reuter-ügynökség jelenté Pekingből: Hivatalos jelentés szerint a pendsabi 4-ik gyalogezrednek egy százada Csink-vantau és Szuningfu között kemény harcot vívott egy 1000 főnyi rablócsapattal. *Browning* őrnagy és egy százp felsejt. Az angol csapatnak segítségét küldték.

Pétóvár, április 21. Angol lapok azt jelentették, hogy *Oroszország új javaslattal fordult Japánhoz* a Kelet-Ázsiában való egyetértő eljárás tárgyában és tudomására adta a hatalmaknak, hogy hajlandó kárterítési követelést Kínával szemben 10 millió font sterlingre leszállítani, ha Kína elfogadja a Mandsuriára vonatkozó szerződést. Ezzel szemben az orosz távirati ügynökség egészen biztos forrásból arról értesül, hogy *Oroszország sem új javaslattal nem fordult a japán kormányhoz, sem arról nem lehet szó, hogy Oroszország hajlandó kárterítési követeléseit az említett feltételek mellett leszállítani, mert a cári kormány, amint a hatalmasságok a hivatalos lapban megjelent kommunikációból és az Oroszország külföldi képviselőihez intézett körjegyzékből láthatjuk, erősen el van tőkélve arra, hogy a jelenlegi körülmények között semmiféle tárgyalásokba nem bocsátózik Kínával a mandzsuriai dolgokra nézve.*

Yokohama, április 21. (Reuter.) Egy eszműlpi távirat jelenti, hogy *Seymour tengerengy a Powerful cirkálóhajóval odérkezett. Azt hiszik, hogy a tengerengyot és az angol követet a császár kihallgatáson fogja fogadni. Hír szerint Oroszország bérbe akarja venni a Csinhai-öböl.*

Peking, április 21. *Schwarzhoff* tábornokot tegnap temették el katonai pompával, az összes nemzetek csapatainak részvételével.

Berlin, április 21. *Noaille* márk francia nagykövete megkérte *Bülow* birodalmi kancellárt, hogy tolmácsolja a császár előtt *Loubet* elnök és a francia kormány részvétét a pekingi tüzvész és *Schwarzhoff* tábornok halála alkalmából.

Bécs, április 21. Távirati jelentés szerint az *Aspern* osztrák-magyar hadihajó ma Csütüb ment. A hajón minden rendben van. — Egy másik távirati jelentés szerint a *Leopárd* tegnap *Fuzsua*ba ment. A hajón minden rendben van.

A szerb szenátus elnökkel.

Belgrád, április 21. *Kaljevic* és *Gesic* volt minisztereket a szenátus alelnökeivé nevezték ki és nem az államtanács alelnökeivé, mint tévesen jelentették. *Marinkovic* Demeter volt igazságügyminisztert a szenátus elnökévé nevezték ki.

A német söradó.

Berlin, április 21. A *Nord. Allg. Ztg.* írja: Több napilapban arról volt szó, hogy a birodalmi háztartás szükségleteinek legközelebb várható emelése következtében az észak-németországi söradó emelését tervezik. Ezzel szemben megjegyezzük, hogy a szövetséges kormányok között még tanácskozások sem folytak, annál kevésbé jöhettek létre a megállapodások arra nézve, hogy miképp kellene fedezni a birodalmi háztartás jelentékeny kiadási többletét, amely már a jövő költségvetésben várható. Az ezzel kapcsolatban emlegetett adótervek tehát teljesen alaptalanok.

A délafrikai szabadságharc.

London, április 20. Az az ütközet, amely a 9. dsidás-ezrednek egy törbe esalt csapata és a boerok között folyt, mint utjabban jelentik, e hó 18-án Krügersdorp mellett volt.

London, április 21. A Reuter-ügynökség jelenté Pretóriából: Egy németalföldi hírlaptudósított leirtartoztat, mert állítólag rágalmat az angol csapatokat egy tudósításban, amelyet ki akart csempészni.

A macedon kérdés.

Konstantinápoly, április 21. A szultán pénteken kihallgatáson fogadta *Szavovjev* orosz nagykövetet és *Bahmetjev* szófiai orosz diplomáciai ügyvivőt, akit a szultán kifejezett óhajására mutatnak be. A szultán megköszönte *Bahmetyev*nek, hogy a bolgár kormány lépéseket tett a macedon bizottság ellen való eljárás érdekében. *Bahmetyev* biztosította a szultánt, hogy az Karavelov-kormányának őszinte elhatározása, hogy az országban föntartja a rendet, mire a szultán megelégedését fejezte ki.

Szófia, április 21. A macedon kongresszus Mihájlovszki választotta meg a főbizottság elnökévé. Ezzel a választással a mérsékelt irány jutott diadalra. Száráfov bizalmasabb hívei közül senkit sem választottak meg újra.

A rémlátó Európa.

Páris, április 21. A Havas-ügynökség jelenti Madridból: A *Bréma* felé tartó *Halle* nevű csomagszállító hajó tegnap *Vigóba* érkezett. Az utasok között állítólag egy anarkhista is van, akinek része van a

Rosarióban és *Pattersonban* fölfedezett összeesküvésben. *Vigóba* az illető nem akart kiszállani. A német rendőrség értesülvén a dologról, előkészületeket tett, hogy az anarkhista Brémában megérkezésekor leirtartoztassa.

A génuai sztrájk.

Genoa, április 21. A *Perseo* nevű gőzös ideérkezett. Az itt kikötött hajók fűtőit ott hagyták a hajókat és kimondták a sztrájkot. A hajótulajdonosok a sztrájkoló fűtők helyett 50 spanyol fűtőt fogadtak fel de ezek is otthagyták a hajókat és nem akarják a sztrájkolókat pótolni. A sztrájkbizottság manifesztumot bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy a sztrájk addig fog tartani, míg a sztrájkolók követeléseit nem teljesítik.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 20. Az osztrák-magyar monarchia külkereskedelme március havában a következőleg alakult: A behozatal 1464 millió koronát tett, vagyis 112 millió koronával kevesebbet, mint a múlt év március havában, a kivitel pedig 1686 millió koronára rugott, vagyis 54 millió koronával többre, mint a múlt év március havában. E szerint a március havi mérleg 222 millió koronával aktív, holott a múlt év március havában csak 56 millió koronával haladta meg a kivitel a behozatalt. Január 1-étől március végéig a behozatal 4047 millió koronát tett, vagyis 327 millió koronával kevesebbet, mint a múlt év első negyedében, a kivitel pedig 4223 millió koronát, vagyis 26 millió koronával kevesebbet, mint a múlt év első negyedében. A kereskedelmi mérleg aktívuma tehát a folyó év első negyedében 176 millió korona, holott a múlt év első negyedében 125 millió koronányi passzívummal zárult a mérleg.

London, április 21. Tegnap este bocsátották ki az új kölcsön prospectusát. A prospectus alárásit hirdeté 30 millió font sterling értékű konzolokra 94 1/2%-os kibocsátási árfolyammal és 1903. április 5-én 2 1/2% azontul pedig 2 1/2%-os kamatozással. A kölcsönt ugyanolyan módozatok mellett bocsátják ki, mint az eddigi konzolokat és 1923-ig nem fizetendő vissza. A prospectus közli továbbá, hogy a 60 millió font sterlinget tevő egész kölcsönből 30 millió már el van helyezve.

New York, április 20. A múlt héten az Egyesült Államokból 2000 dollár értékű aranyat vittek ki és pedig *Yucatonba*. Az ezüstkivitel 833,613 dollárra rugott és *Londonba* ment.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A m. kir. Államasutak ez év elejétől fogva március végéig más vasutakról érkezett és az átmenő forgalomban szállított árukon kívül 574 104 kocsirakományt fizetőként szállítottak, 50%-kal többet, mint a múlt év első negyedében. A feladott áruk között első sorban áll az idén is a kőszén, ámbar a múlt évi rendkívül nagy szénkivitelével valamivel csökkent továbbá a faszállításban szintén némi visszaesés állott be, végül a gabona és liszt, amelyekből 15 illetőleg 17%-kal többet adtak fel, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Gyümölcsöszerzési taftolyam lelkészek részére.

A gyümölcsöszerzési ismeretek minél szélesebb körben való terjesztése végett *Darányi* miniszter ez évben is elrendelte, hogy a budapesti kerészeti tanintézetben lelkészek részére gyümölcsöszerzési tanfolyam tartassék. Tekintve azonban, hogy a tanfolyam iránt a lelkészek között igen nagy volt az érdeklődés s husznál többnek felvétele a gyakorlati oktatás sikerét is kockáztatná: a miniszter akként intézkedett, hogy egymásután két tanfolyam tartassék. Az első tanfolyamot ma nyitotta meg *Molnár István* országos gyümölcsöszerzési miniszteri biztos. A második e hó 26-án nyílik meg, amelyre a lelkészekén kívül több földbirtokos is jelentkezett.

Kisiparosok gyűlése.

A kisiparosok országos szövetségének ügyében vasárnap délután tartottak gyűlést a fővárosi iparosok. A gyűlésen *Stipán István* elnököt *Gerő* szaklap szerkesztő ismertette a szövetség célját, törekvéseit. *Rostkovicz Artur* jegyző a szervezőbizottság működéséről tett jelentést. A gyűlés nagy örömmel vett tudomást azon pártatlan rokonszenvről, amely országzserzte nyilvánul a kisiparosok mozgalma iránt, melyet különösen a sajtó karolt fel. *Szalay Ottokár* annyival is inkább tartja fűdvésnek a mozgalmat, mert a kisiparosok érdekeinek eddig ugyszólván képviselése volt. *Csupor János*, *Hlatky István*, *Kevontics Lajos*, *Sontag József* és végül *Pinter Mór* takarékpénztári igazgató üdvözölték a szövetség eszméjét. Az alapszabályok felolvasása után megválasztották a mozgalmi bizottságot, mire a gyűlés este 7 órakor véget ért.

Új lószállítvány Transvaalba. Fiuméből távirják a *Politikai Értesítőnek*: Azokkal a londoni hírekkel szemben, hogy az angol-boer háborút rövidesen befejezik, éppen az ellenkezőt bizonyítják az angol kormány újabb lóvásárlásai. Magyarországon ugyanis még e héten 900, Oroszországban 600 lovat vásárolnak az

angol kormány megbízottjai. A magyar lovakat, másus első napjain fogja elszállítani *Transvaalba* az angol kormány egyik szállító gőzessel. Ez a lószállítvány a legkedvezőbb bürölmények közt is csak június közepéig érkezik a harctérre, ami bizonyítja, hogy a háború vége még nagyon is bizonytalan.

A betegsegélyző pénztárak kiadása. A betegsegélyző pénztárak eddigéig a saját bevételeikből lefedték a személyi és dologi kiadásokat s így az utóbbiak közt a butorok, a fölszerelés, a nyomtatványok költségeit. A kereskedelemügyi miniszter kijelentette már régebben, hogy a dologi kiadásokat nem a pénztár, hanem a gyár, vagy vállalkozó külön tartozik viselni. Erre több gyáros és iparos azt a kérelmet intézte a miniszterhez, hogy az idevágó határozatát változtassa meg. A kereskedelemügyi miniszter, az újabb elhatározásában ki is mondja, hogy mivel a pénztárak vezetéséhez szükséges nyomtatványok inkább a segélyezéssel üggennek össze, mint a pénztár kezelésével, az összes nyomtatványok beszerzésének a költsége, a gyárosok és vállalkozók részéről fönttartott betegsegélyző pénztárakat terhelik. Kijelenti továbbá a miniszter, hogy nem kívánja a körrendelet kibocsátása előtti időből fölmerült kezelési költségek címén a pénztár vagyonaiból kiadott összegeknek a gyárosok részéről való megtérítését, mert őket csak a körrendelet kibocsátása után fölmerült kezelési költségek viselése kötelezi.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósítása.) Az elmúlt héten is igen élénk forgalom fejlődött ki majd nem valamennyi vetőmagban. *Vöröshere*mag ugyan még elegendő mennyiségben van a szükséglet részére de ha az érdeklődés csak rövid ideig is még így erős lesz, úgy a készletek sokkal előbb elfognak az idén, mint az elmúlt évben. *Lucerna*magnak szintén igen élénk kereslete volt, a beérkezett rendelések sürgős jellegűek; különösen a francia és magyar eredetű mag képezte az érdeklődés tárgyát, olasz eredetű továbbá is gyakran kívántatott. Nagy kelendőség volt a *takarmanymagvaknak*, különösen a szakszerűen összejáratott iumagkeverékeknek állandó réteg és legelő részére. Az *uharmag* és *baltacim* gyengébb forgalmak voltak, *bükköny* továbbra is keresteték. *Takarmanypárag* vala mennyi fajban még oly nagy mértékben kelt, hogy üzletelősköknök egyáltalán nem volt észlelhető. Legkeresettebb magvak közé sorozhatók még jelenleg a zöld *takarmanycikkek*, mint *lófogó tengeri, pohánka, csibehurmag, mustármag* stb.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten érte: *Vörös löhere elsőrendű őregszemű* 62–66 korona. *Vörös löhere közepminőségű* 50–54 korona. *Vörös löhere gyöngyű minőségű* 46–50 korona. *Lucerna-mag magyar elsőrendű* 42–44 korona. *Lucerna magyar közepminőségű* 42–46 korona. *Lucerna francia* 65–70 korona. *Lucerna olasz* 50–52 korona. *Muharmag* 9–9 1/2 korona. *Baltacim* 13–14 korona. *Bükköny* minőség szerint 7–8 korona.

Szükszlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A nyári szükséglet beszerzésére irányuló törekvés állandóan tapasztalható a vevők részéről; tekintve azonban azt, hogy még mindig sok osztrák szesz hoznak be az országba — március hónapban közel 10,000 hektolitert tett a bevitel, ami havi kontingensünkhöz viszonyítva, nagyon tekintélyes szám — az árak nem változtak és az eddigi árakon angusztus közepéig lehet szesz venni.

Mai jegyzések: *Nyers-szesz* 42–42.50, finomított szeszért nagyban 116–116.50, kicsiben 117–118.—, denaturált szeszért nagyban 36–36.50, egyes hordókban 37–38 K. helyben.

Denaturált szesz. (*Kalmár Sándor* cég jelentése.) A bécsi jegyzések behatása alatt az üzlet szék keretben mozgott és csak ősi szállításra mutatkozott érdeklődés. A gyárosok azonban tartózkodók, mert — mint minden évben, úgy bizonyára most is a nyári hónapokban — pótkontingens kerül kiosztás alá és így az exkontingens-készletek meg fognak csappanni. Mai nagybani jegyzések: 36–36 1/2 korona 10 0/0 literfokonként, hordóval együtt, ab Budapest, készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes barrelek ára egy koronával magasabb.

Napirend.

Naptár. Hétfő, április 22. — Római katolikus: Szóter és Kaj. — Protestáns: Szóter. — Görög-orosz: (április 9.) Eupzisk. — Zsidó: Ijar 3. — Nap kelt: 4 óra 43 percor. — Nyugszik 6 óra 42 percor. — Hold kelt: Délelőtt 7 óra 20 percor. — Nyugszik: délután 11 óra 6 percor.

Királyi kihallgatás a budai királyi palota tróntermében d. e. 10 órakor.
A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
Nemzeti Múzeum. Természettörténeti. Nyitva délelőtt 9 óráról 1 óráig. Többi tárai i korona belépődíjjal tekinthetők meg.

Oroszágok Képtár az Akadémiában zárva.
Iparminisztériumi múzeum zárva.
Téchnológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9–12-ig, d. u. 2–5-ig.

Mezőgazdasági múzeum zárva.
Földalmi intézet múzeuma zárva.
Közlekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óráról 12 óráig és d. u. 3–5-ig.

Az Akadémia *Goethe-szobája* d. e. 10–12-ig.
Múzeum könyvtár nyitva d. e. 9–1-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva délután 3–7-ig.
Egyetemi könyvtár zárva.

Iparminisztériumi múzeum és iskola könyvtára zárva.
Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatóság, kereskedelmi sazkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzemeltetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcasornokban nyitva: délelőtt 9 óráról 12 óráig és délután 3 óráról 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Magyar Könyvtár

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.**

A magyar és a külföldi irodalom termékeit oly olcsó áron hozza forgalomba, hogy azokat a legszerényebb viszonyok között élők is megszerezhessek. Felöleli a szépirodalom minden ágát. Már eddig is a legolcsóbb és legteljesebb házi könyvtárt nyújtja.

A legjobb minőségű famentes papíron, a legjobb nyomással jelenik meg.

Egy-egy szám ára: 30 fillér. — Minden füzet egyenkint is kapható.

Kiadja:

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedése, Budapest, Andrássy-út 21.

Verses művek.

— Lyra és epika. —

Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85)
Balassa Bálint. Válogatott költeményei. (186.)
Bercsenyi Dániel. Válog. versei (3).
Csokonai Dorottya. Vig. eposz. (10)
Coppée. A kovácsok sztrájkja. — *Radó Antal.* (4)
Gyóvásy J. A feleskei nótárius. (79)
Heine költeményeiből. *Endrődy Sándor.* (182)
Kalcsin. Részlet *Vikár Béla.* (209)
Kisfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19)
Kisfaludy Sándor. Válogatott regéi. (126)
Kölcsey Ferencz. Válog. versei. (95)
A kuruczvilág költészet. (42)
Magyar népdalok. (52)
Magyar népdalok. (150)
Ovidius költeményeiből. *Paulovics.* (192)
Két olasz költőné. *Radó A.* (178)
Szabolcska Mihály. Versek (84)
Tennyson. Arden Enoch. (50)
Tündi Sebestyén. Válogatott historias énekek. (145)
Veresegyházi Ferencz. Válog. költeményei. (168)
Virág Benedek. Válogatott költeményei. (115)
Zrínyi Miklós. Szigeti veszedelem. (8)

Színművek.

Aischylos. Prometheus. *Zilahy K.* (27)
 — Agamemnon. *Váradi A.* (162)
Byron. Manfred. *Ábrányi E.* (28)
 — Cain. *Mikes Lajos.* (128)
Braccio. Don Pietro Caruso. *Radó A.* (53)
Breux. A bölcső. *Gábor Ig.* (208)
Cavallotti. Énekek éneke. *Radó A.* (53)
Dumas. A kaméliás hölgy. (15)
De Maurier-Potter. Trüby. (9)
Glacoun. Boros szerelm. *Radó A.* (53)
Hauptmann Gerhard. A tákosok. (219)
Ibsen. A négyülölő. *Vikár B.* (41)
 — A társadalom támaszai. (123)
Katona. Bánk bán. *Heőhy Zs.* (1)
Kisfaludy Károly. A kerék. (5)
 — Szilágyi M. Mátyás diák. Hűség próbája. (242)
Murai Károly. Huszárszerelm. (51)
Murger-Barrière. Bohémélet. (29)
Naclie. Phaedra. *Ábrányi E.* (185)
Rákosi Jenő. Aesopus. (200)
Rovetta. A becstelenc. *Radó A.* (18)
Sardou-Najac. Vájkun el. (25)
Schiller. A messinai menyasszony. (43)
Sophokles. Antigone. *Kempf József.* (84)
Tóth Kálmán. A király házasság. (88)
Verga. Parasztszület. *Radó.* (80)
 — A farkas. *Radó.* (194)

Elbeszélő művek.

— Elbeszélések, humorizációk, regények. —
Angol elbeszélők tára. I. (218)
Francia elbeszélők tára. I—III. (17. 98. 161)
Német elbeszélők tára. I. (195)
Olasz elb. tára. I—II. (18. 99.)
Orosz elbeszélők tára. I. (118.)
Spanyol elbeszélők tára. I. (76)
Agai A. (Pozzo). Elbeszélések (24)
Ambros Zoltán. Hajótörtek. (56)
 — Arnyékaikok. (208)
Antics de Edmondo. A bor és egyéb apróságok. (7)
Bárony I. Vadászirtótevek. (28)
 — Szól a puska. (217)
Becsky László. Amerikába és vissza. (127)
Boccaccio. Válogatott elbeszélések a Dekameronból. (86)
Bourget. Három elbeszélés. (23.)
Butti A. Az erkölcstelen. (48)
Coppée. Henriette. (82)
 — Adós fizess! (124)
Csehov. Elbeszélések. (60)
Cyria. Elbeszélések. (190)
Dickens. Vázlatok. (204)
Dostojevszky. Egy játékos naplója. (169—170)
Conan Doyle. Dr. Holmes kalandjai. (180 és 222)
Droz G. Az ur, az asszony és a baba. (39)
Endrődy S. Ghitta. Elbesz. (212)
Farina Salvatore. Erősebb a szerelemmel. (123)
Fáy A. Válogatott meséi. (54)
France Anatole. Régi dolgok. (140)
Hellal Gáspár. Válog. mesék. (90)
Kazár Emil. Elbeszélések. (206)
Kármán J. Fanni hagyományai. (22)
Kabos Ede. A sengeri kalapok és egyéb elbeszélések. (67)
Kenedi G. Három elbeszélés. (174)
Kelland. Elbeszélések. (92)
Kipling Rudyard. Indiai történetek. I. II. (66. és 164)
 — A Deungel könyve. *Keppel I. II.* (149 és 161)
Kisfaludy K. Vig. elbeszélései. (148)
Kébor Tamás. Elbeszélések. (129)
Kozma A. Vig. elbeszélés. (47)
Maupassant. Apró elbeszélések. (27)
Meyer K. Egy tu szenvedése. (5)
Möller M. Ottó. Az aranycsináló. (131—132)
Murai Károly. Mese-mese. (118)
Russel. Újra. (81)
Ouida. Tonia. (160)
Papp Dániel. Utolsó szerelm. (119)
Poe Edgar. Rejtélyes történetek. I—II. (45 és 141)
Patapenko. Egy vén diák elbeszéléseiből. (187)
Szabóné Nofáli J. Mara. (147)
Szalagub gróf. A medve. (55)
Szabó Máté. Lányok. (83)
Szonmáthly I. Elbeszélések. (16)
Tábori E. Különös történetek. (159)
Tarczai György. Danc viász Romában. (184)
Thury Z. Urak és parasztok. (143)
Tolnai Lajos. Elbeszélések. (86)
Toiszoj N. Lev. Nepies elb. (126)
Turgenyev. Az ördök kerék. (35)
Vértési Arnold. Kisvárosi tört. (40)
Zöldi M. Szépirodalom. (156)
H. G. Wells. Világok harca. (98-94)
 — Az időgép. Regény. (157)
 — Dr. Moreau szigete. Reg. (207-208)
Tke. Újjászületés. Regény. (62)

Arany.

Iskolai kiadás.

Válogatott balladái. (11—12)
 Toldi. (69—70)
 Toldi estje. (87—88)
 Toldi szerelme. Személyenék. (102-105)
 Kisebb költeményei. Személy. (74-75)
 Az első lopás. Jókai ördöge. (101)
 Katalin. Keveháza. Szent László szíve. (121—122)
 Buda halála. (137—139)
 Vajúna Ars poetikája. (144)

Jókai

Szép anyuika. Kis képek. (100)
 A nagyenyedi két fiúja. (146) Isk. kiad.
 Ne nyulj hozzáim és egyéb elbesz. (154)
 Tallérossy Zebulon levelei. (193)
 Népvilág. Elbeszélések. (254) Isk. kiad.
 Az új földesúr. (260—261) Isk. kiad.
 Helvita. Dráma 5 felv. (58—59)
 A fekete vér. Színmű 5 felv. (72)
 Emlékszünet Rudolf trónörököséről és egyéb beszédek. (48)
 Kisebb alkalmi beszédek. (175)

Mikszáth

A jó palócok. (228—234)
 Két elbeszélés. (81)
 Szent Péter esernyője. (225—229)

Petőfi összes költeményei.

A legolcsóbb jegyzetes tárgy szerint csoportosított kiadás. Akadémiai Neogrady, Tegydy. T. H. kiadva. Szerkesztette **Bánóczy József.**

A helység kalapácsa. János vitéz. (163)
 Elbeszélő költ. I—II. *Radó V.* (230 és 240)
 Az apostol. *Jakab Odón.* (220)
 Románzok. *Lenkei Henrik.* (235)
 Haza és Szabadság. I—II. *Radnai Zs.* (280. és 290)
 Barátság és szerelm. I—II. *Ferenéz Zoltán.* (250. és 270)
 Családi versei. *Szinnyei F.* (158)
 Táj- és életképek. *Vajda Gyula.* (171)
 Vegyes költ. I—II. *Balassa J.* (181 és 310)
 Elele és költészet. *Somogy Gy.* (210)
 Elbeszélések és hírlapi cikkek. (44)
 Utazások. (14)

Shakspeare Iskolai kiadás.

A szentivánjai álom. *Arany.* (30—21)
 János király. *Arany.* (106—108)
 Hamlet. *Arany.* (109—112)
 Coriolanus. *Petőfi.* (179—180)
 Othello. *Mikes Lajos.* (214—215)

Molière

Dandin György. *Hevesi Sándor.* (81)
 A lösvény. *Hevesi Sándor.* (71)
 A kenyérszék. *Hevesi Sándor.* (142)
 A botanika doktor. *Gábor Ig.* (114)

Cyrano de Bergerac.

Rostand romantikus versek színműve. Fordította **Ábrányi Emil.** (231—232) — **Hatvan állér.**

Barnum milliói.

A példabülbüli színdaraja. Ford. **Domokos Elek.** (172) — **Harmincz állér.**

Bródy Sándor.

Emberfejek. (107)
 Harmincz állér.

Sipulusz.

Humorizációk. (6) Újabb humorizációk. (134)
 Harmincz állér.

Xerczeg Ferencz.

Elbeszélések. (193)
 Harmincz állér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Egy-egy szám ára:

30

fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Zörlénel-, irodalom- és műtörténeli, bölcsészeti, természettudományi, szónoki munkák és utleírások.

II. Ábrányi Kornél. Képek a magyar zenévilágról. (176)
Angyal Dávid. Bethlen Gábor élete. Képekkel. (132)
Anonymus. Béla király névtelen jegyzőjének könyve. (90)
Apor Péter. Metamorphosis Transylvanie. (108)
Árkány Antal. Pázmány Péter élete. Képekkel. (93)
Bécsi képek krónika. (198)
Cicero. Az öregsegről. (65)
Cornelius Nepos. Híres férfiakról. (201)
Cserel Mihály listóriája. (120)
Deák F. 1861. első felirati beszéde. (26)
Esküdtök és esküdtbírák könyve. (155—156)
Falik Miksa. Erzsébet királynéről. (64)
Feludi F. A Téli Éjszakákból. (211)
Finnarmon. Csillagos estek. (37)
Gracia Gy. 1848. március 15. (32)
Junius. Katona József élete. (199)
Kazinyer Ezernek levelei. (130)
 — Pályám emlékezete. (135)
Keteli Gusztáv. Markó Károly. Képekkel. (97)
Korcsmáros. Kerékpáros káté. Képekkel. (117)
Kossuth L. 1849. jul. 11. beszéde. (39)
Kotányi Ferencz vál. beszéde. (61)
Majtényi Fióra. Spanyolország képekkel. (165)
Mikszenthy G. naplója. (168)
Mikes Kelemen vál. levelei. (196)
Nansen Fridtjof. Ejen és jegen át. Képekkel. (77—78)
Pázmány. Kempis Krisztus követeléről. (151—153)
Szendrei Julia naplója és levelei. (49)
Pintarchos. Perikles. (73)
 — Coriolanus. (167)
Radó Antal. Dante. (221)
Szalárdi A. Siralmas krónikája. (86)
Szemere-Marczy Sakkönyv. (177-78)
Vanderheyem G. Husz hónap Abessiniában. (185)
Zrínyi. Az török átlum ellen való orvosság. (216)

A „Magyar Könyvtár” eddig megjelent számai együtt részletfizetésre is kaphatók.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1901. április hó 22-én. Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. április hó 22-én. Széchy Mária.

Történelmi vigjáték 3 felvonásban. Irta Dóczy L. Személyek: Széchy Mária Jászai Bárd Listius Szigeti Széchy Kata Szaecsvayné Wesselényi Bőrös Pál Széchy Éva Nagy L. István Horváth Illésházy Szacsavay Gombkötő Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. április hó 22-én. Előszőr: A denevér.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták Hafner és Gené. Zenéjét szerzte Strauss János.

Személyek: Eisenstein Ráthonyi Falke Dainoky Rosalinda Szoyer Blind Giróth Frank Füreidi Adél Ledófsky Orlovsky Döry Frösch Boross Álfréd Pienler Ida Varga Kezdeté 7 1/2 órákor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. április hó 22-én. A berlini Deutsches Theater tagjainak előadása: Az elsüllyedt harang.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. április hó 22-én. Miss Mary Halton mint vendég: San - Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek: George Preston Déli Jung-Si Rózsa G. Poppy, leánya Harmath Mi-Kui Tallián Bobbie, fia Baskó Szin Nyiri C. Dudley Fedák Pin-Szing Vasvári Yen-Ho Németh Si-Kiang Szécsi San-Toy Halton Hu-Ju Kaposi Osu-Li Kovács Kínai császár Ujvári Benson Szirmai Szing-Hi Szordahelyi Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Hétfő, 1901. április hó 22-én. Zárva.

KISFALUVA-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1901. április hó 22-én. A becsület.

Színmű 4 felvonásban. Irta Sudermann. Kezdeté 7 1/2 órákor.

Somossy - Mulató

(Nagymező-utca). Albrecht Ferenc, igazgató. Pénztáryitás 7-kor. Kezdeté 8-kor. A szerződött balett és operett-személyzetnek hatásos sikere! Ma: Tündéres kiállítás, új díszletekkel pontban 10 órákor: Kappeller Károly zeneszerző személyes vezetése mellett Ferde világ. (Die verkehrte Welt.) Balett-operette L. Krenn és C. Lindautól, zenéje Kappeller Károlytól. Nagy balett-egyveleg rendezi Gundlach Lórád. Fellépte a 18 személyből álló eredeti amerikai Aurora Zuávoknak kitűnő katonai mutatványaikban. Jegyek elővetelben kaphatók Weisz A. nagytűzsdőjében, Károly-körút 26., tőzsdé Andrássy-ut 26. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató pénztáránál.

CSIZ

a kontinensen a legerősebb jód-brom-forrásfürdő. Éghajlata száraz, meleg; gyógy-erőműnyok megfigyélk. Fürdő-óvad május 1-től szeptember végéig. 340 kényelmes leiszé- zett lakzóba; szonatórium, gyógytár; zongora; olvasó- billárd-tárem; konyha; térizene. Katonatisztek, állam- hivatalnokok május 1-től június 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és für- dősi tekintetében 50% kedvez- ményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Tausz Béla. Kimerítő prospektusokkal szolgá- lunk kívántra a fürdőigazgató- ság, Csetz per Ríma-Szécs. Az óvad alatt posta és távrida helyben. - Kényelmes vasúti összeköttetés. Négy órányira Budapesttól.

Elégedetlenség lehetetlen! Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik. Gyermekeköltőnyök, iskolaköltőnyök nagyság szerint 4 frttól, matrözöltőnyök 5 frt, felöltő 6 frt, Havelok egész gal- lérral 5 frt, mindig raktáron Rotber- ger Jakabnál, esász. és kir. udv. ruha- szállító Budapest, Váci-utca 6. sz.

FOLIES CAPRICE.

Ma: Der schöne Ulrich. Bocskai traktéros. Végül: Hotel Narrenhaus. Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás téli kertben.

LUSER L. -féle TURISTA-TAPASZ. Biztosan és gyorsan ható szer... Képzelti szék. raktár: SCHWENK L. győgy. MEDUNG-BECS. Csak akkor valódi, ha min- den használati utasítás és minden tapasz a mellétes véd- jeggyel és aláírással ell van látva, azért is erre ügyelni kell. 100 1 doboz ára kor. 1.20. 5000 Vidékre kor. 1.60 előzetes beklldése mellett bérn. Magyarországi főraktár: Török József győgy. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Petánovits „Metropole-szálloda“ VII. kerület, Kerepesi-ut 58. szám. Ma nagy hangverseny Pongrácz Lajos kolozsvári zenekara által.

Most jelent meg! Második kiadás. Széchy Mária Történelmi színmű 3 felvonásban IRTA: DÓCZI LAJOS Ára fűzve 4 kor. 50 fill., díszkötésben, aranyfűzessel 7 kor. 50 fill. Széchy Mária új kiadása harmadik kötete Dóczy munkái első végleges kiadásának, a melyből eddig megjelent: I. köt. CSÓK. Fűzve 4 kor. — f. díszkötésben 7 — — II. FAUST. Goethe tragédiája. Fűzve 6 — — díszkötésben 9 — — III. SZÉCHY MÁRIA. Fűzve 4 — 50 díszkötésben 7 — 50 — Az új végleges kiadás kis nyolcadrés alakban finom velin- papíron modern metszésű antik betűkkel, fekete-kék nyomásban, értékes stílusú kiállításban jelenik meg. — Könyvedelők és amatőrök számára korlátolt számú példány ere- deti japán papírra nyomva is kapható. Kötetként fűzve 20 korona. — Minden egyes köteté valódi remeke a magyar nyomda és könyvkötő iparnak. Dóczy többi munkája szintén kapható díszkötésben: BESZÉLYEK ÉS VÁZLATOK 6.— kor. CARMELA 6.40 VEGYES PÁRÓK 6 — UTOLOS SZERELEM 6.40 KÖLTEMÉNYEI 6.40 ELLINOR KIRÁLYLEÁNY 5.— A kilencz kötet díszkötésben havi részletfizetésre is szállítatik. A 60 korona teljes ár havi 4 kor. részletekben törleszhető. — Megrendelhető — LAMPEL R. (WODIANER F. és FIAI) ca. és kir. udv. könyvkereskedésben Budapest, Andrássy-ut 21. sz. Kapható minden könyvkereskedésben.

Szabadalom. A m. kir. belügyminiszterem által 1900. évi március hó 21-én 28722. szám alatt jóváhagyott alapszabályok szer- int működő és tagjai fölött fogynál ellenőrzést gyakorló Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők Testülete tagjait, kik azonkívül a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter fogynál fűzött ellenőrzé- sére alá is tartoznak, mindennemű szabadalmi és ipar- delemi ügyek elintézésére ajánlja. A testület tagjai: Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-ut 32. Böleskey Pál V., Fűrdő-utca 1. sz. Kalmár Jakab (Kalmár J.) VII., Kerepesi-ut 44. sz. Kelemen M. István (Kele- men és tsa.) VII., Hotel Royal B. Meller Ernő VII., Erzsébet-körút 56. Neufeld Armin VIII., Jó- zsef-körút 8. sz. Schön Fülöp (Schön F.) VII., Erzsébet-körút 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer VII., Kere- pesi-ut 32.

Virágnyelv. Minden ismert virág jelentésé- ge meg van írva ebben a könyv- ben, melyet szerkesztője a leg- jobb keleti forrásból állított össze. Ára szines kötésben 8 fill. Az öszeg előzetes beklldé- se esetén bérmentve küldik meg. Megrendelhet Lampel Róbert Wodianer F. és Fiai ca. és kir. udv. könyvkeres- kedésben, Andrássy-ut 21. sz.

A ki hegedűt, cimbalom, harmonikát, mecha- nika hangszereket, vagy zong- orát akar venni, kérjen ár- jegyzéket Sternberg Armin és testvére cs. és kir. udv. hang- szeráróskötő Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld töl- tésben díjtalanul.

Használt férőruhákat leg- magasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kívánatra a vevő a helyszínen meg- jelenik.

Titkos betegségek mindennemű impotentiát meg 100 s e b b k a s i is meglopó skörrel, alapo- san gyógyítja med. univ. Dr. Fabinyi v. kórházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménnyel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában. Histos ather folyóirat hono- rarium utólag is fizet- hető. Levelekre díjtalan- nul válasz; kívánatra győgyezsok. 10078 Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. I. em. Bejárati a lépcsőnél. Külön várótermek. Rendel: d. a. 9-9-g Rendel: este 8-9-g

Magy. kir. Osztálysorsjegyek az I. osztályhoz 1/1 sorsjegy ára 12.— kor. 1/4 sorsjegy ára 3.— kor. 1/2 sorsjegy ára 6.— „ 1/8 sorsjegy ára 1.50 „ kaphatók BUDAPEST, IV., Váci-utca 37. sz.